227

DZIENNIK URZĘDOWY

MINISTERSTWA SPRAWIEDLIWOŚCI.

Rok II.	DZIAŁ NIEURZĘDOWY.	№ 9—12

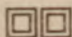
MATERJAŁY DO BADAŃ NAD HIPOTEKĄ POLSKĄ.

BIBLJOGRAFJA PRAC O HIPOTECE POLSKIEJ

zebrał, ułożył, wstępem i skorowidzami opatrzył

KAZIMIERZ RAKOWIECKI

Starszy Radca Prokuratorji Generalnej.

WARSZAWA 1921.

228

Tłoczono w Drukarni Państwowej. № 14484.19.VII.21.

WSTĘP.

Pomimo całego szeregu dzieł, książek, broszur i artykułów o hipotece polskiej, studja nad tą hipoteką nie są ani ukończone, ani należycie usystematyzowane. W ostatnich czasach studja te cokolwiek osłabły, wymagałyby jednak żywszego oraz głębszego zainteresowania się niemi. Przemawia za tem wiele względów, zarówno naukowych, jako też i praktycznych, że wspomnę tutaj tylko o niektórych z nich.

Prawo hipoteczne polskie jest jedynem obowiązującem prawem, w którem dochowały się pewne pierwiastki dawnego prawa polskiego, bowiem księgi hipoteczne, podług ustawy sejmowej 1818 r., są zmodyfikowanemi dawnemi księgami wieczystemi ziemskiemi, uzupełnionemi głównie przez dodanie wykazu hipotecznego. Pomysł wykazu hipotecznego zaczerpnięty został przez twórcę ustawy 1818 r., Antoniego Wyczechowskiego, ze wzorów pruskich, które w części dawnej kongresówki, będącej przedtem pod zaborem pruskim, były już znane i poniekąd wypróbowane. Nie zmniejsza to jednak w niczem znaczenia tej ustawy, ani też zasługi wspomnianego jej twórcy, który potrafił nawiązać nić trwałą między dawnym polskim ustrojem hipotecznym a nowemi wymaganiami życia ekonomicznego. Czeka też na badania i na rozwiązanie ze strony uczonych prawników między innemi ciekawe zagadnienie, czy i o ile system hipoteczny pruski 18-go wieku czerpał dla siebie pomysły z dawnych przepisów hipotecznych polskich, odpowiednio je tylko zmieniając i do potrzeb życia dostosowując. Znaną jest bowiem umiejętność niemiecka wykorzystania pomysłów innych narodów, dostosowywanie tych pomysłów do swoich potrzeb i głoszenie następnie tak dostosowanych cudzych pomysłów za swoje własne. Trzeba przytem oddać sprawiedliwość niemcom, że byli i są oni bardzo czujni na wszelkie nowe pomysły obce i na wszelkie nowe warunki polityczne i ekonomiczne innych narodów, a szczególniej swych sąsiadów, że starają się te nowe pomysły na swój grunt odpowiednio przeszczepić i jaknajlepiej je wykonywać. To też Niemcy między innemi śledzili i śledzą pilnie rozwój prawodawstwa w krajach sąsiednich. Dziwić się wprost trzeba, jak szybko dla poznania tego rozwoju tłomaczą oni na swój język odnośne ustawy. Tak więc, naprz., w obchodzącej nas tutaj sprawie przepisów hipotecznych należy podkreślić, że ustawy 1818 i 1825 r. zostały przetłomaczone na język niemiecki już w rok po ich wydaniu, mianowicie ustawa 1818 r. w 1819 r. (p. Gesetz über die Feststellung des Eigentums an Grundstücken, über Privilegien und Hypotheken — Berlin 1819 r.), a ustawa hipoteczna 1825 r., jako też księga pierwsza kodeksu Cywilnego polskiego 1825 r. — w 1825 r. (p. Faltz Ernest Bogumił). Jako dalszy przykład pilności i pośpiechu Niemców w tym względzie niech posłuży dzieło ks. pijara Teodora Ostrowskiego „Prawo cywilne narodu polskiego“, wydane dwukrotnie w Warszawie w 1784 i 1787, a wkrótce już dwukrotnie — w 1797 i w 1802 r. przetłomaczone na język niemiecki.

Podziwiając zapobiegliwość niemiecką, winniśmy ją naśladować, jak również dążyć do dokładności i ścisłości w ujmowaniu zagadnień naukowych.

Badanie gruntowne źródeł prawa hipotecznego polskiego, badanie wzajemnego oddziaływania na siebie ustroju hipotecznego polskiego i pruskiego, wszechstronne wyświetlanie stron dodatnich i ujemnych ustroju hipotecznego polskiego w porównaniu z innemi systematami hipotecznemi mają dla nas poważne znaczenie i powinny przyczynić się do stworzenia nowego, lepszego prawa hipotecznego dla Zjednoczonej Polski. Ustrój hipoteczny jest, a przynajmniej powinien być ściśle związany z istniejącym w danym kraju ustrojem własności gruntowej, powinien opierać się, o ile to możliwe, na pierwiastkach rodzimych, nie przeoczając zresztą systematów hipotecznych i w innych krajach, o ile te systematy zawierają pierwiastki istotnie wartościowe. Już sam fakt parcelacji gruntowej, dokonywanej obecnie w znacznych rozmiarach, wysuwa na plan pierwszy zagadnienie o ustroju hipotek dla drobnej własności. Ustrój ten powinien być, jak powiedziano wyżej, oparty na pierwiastkach rodzimych, ale winien być zarazem znacznie uproszczony, bez szkody zresztą dla koniecznej ścisłości. Tymczasem dział pracy o hipotece dla drobnej własności jest stosunkowo nikły i na obecne potrzeby zupełnie niewystarczający.

Nie jest też rzeczą normalną, ani pożądaną wkładać cały ciężar prac przygotowawczych do przyszłych ustaw hipotecznych na barki członków Komisji Kodyfikacyjnej, na której wogóle ciąży olbrzymie zadanie stworzenie jednolitego prawodawstwa cywilnego i karnego dla wszystkich ziem odrodzonej Polski. Pomoc licznej rzeszy prawników, zarówno teoretyków, jako też i praktyków, którzyby badali rozliczne kwestje z zakresu prawa cywilnego i karnego, wydaje się tutaj nader pożądaną, aby nowe prawa, opracowywane przez Komisję, były możliwie doskonałe. Dotyczy to między innemi prawa hipotecznego, tembardziej, że mając w dawnem prawie polskiem wczesny i poważny pierwowzór rodzimego prawa hipotecznego, a następnie, za czasów Królestwa Kongresowego, stworzywszy własnym twórczym wysiłkiem doskonałe na owe czasy ustawy hipoteczne 1818 i 1825 r., winniśmy mieć tę szlachetną ambicję, żeby nowe prawo hipoteczne dla Zjednoczonej Polski było również możliwie doskonałe i, jako takie, żeby stanowiło wkład cenny do skarbnicy ogólnej prawodawstwa europejskiego.

* * *

W każdym dziale wiedzy, a więc i w interesującej nas dziedzinie prawa hipotecznego, ażeby posunąć naprzód badania naukowe i dojść do możliwie najlepszych wyników praktycznych, trzeba przedewszystkiem uprzytomnić sobie i wyjaśnić stan rzeczy obecny. Należy zatem najpierw poznać, co dotychczas zdziałano na polu badań prawa hipotecznego polskiego, należy poznać możliwie całą dotychczasową literaturę przedmiotu. Żeby zaś poznać tę literaturę, należy przedewszystkiem zgrupować ją podług najodpowiedniejszego systematu, czyli ułożyć możliwie kompletną i usystematyzowaną Bibljografję prac o hipotece polskiej. Tej uciążliwej i na pozór niewdzięcznej pracy podjąłem się w przekonaniu, że nie będzie ona zbyteczną, że owszem, będzie mogła przynieść pewien pożytek. Założeniem mojem było zebrać i usystematyzować możliwie całą literaturę z zakresu prac o zastawie bez dzierżenia, czyli o hipotece, w dawnem prawie polskiem, o hipotece na terytorjum Kongresówki w epoce przejściowej od rozbiorów Polski do 1818 r., wreszcie o hipotece polskiej podług ustaw 1818 i 1825 r. Stosownie bowiem do tego, co powiedziałem wyżej, uważam wspomniane ustawy 1818 i 1825 r., przynajmniej do pewnego stopnia, za dalszy stopień rozwoju konstytucji sejmowych o zapisach i zastawach bez dzierżenia. Epoka zaś przejściowa łączy z sobą te dwa działy i, co się tyczy przepisów hipotecznych pruskich, wywiera znaczny wpływ na ustawy sejmowe 1818 i 1825 r.

* * *

Mając na względzie określone wyżej zadania, zabrałem się do pracy, t. j. do gromadzenia materjału. Przedewszystkiem więc przejrzałem wszystkie odpowiednie działy w Bibljografji prawniczej polskiej Ad. Suligowskiego, wydanej w 1911 r. O pracy tej winienem powiedzieć słów parę, tembardziej, że mógłby mi kto postawić zarzut, że niepotrzebnie podjąłem niniejszą pracę, gdyż Bibljografja Suligowskiego obejmuje między innemi i dział prawa hipotecznego. Otóż przedewszystkiem należy zauważyć, że Bibljografja rzeczona jest owocem pracy 76 osób, które pracowały pod kierunkiem głównego jej redaktora. Ztąd też posiada ona wszystkie zalety, ale zarazem i wady pracy zbiorowej. Pomimo bowiem opracowania planu ogólnego poszczególni współpracownicy mają swoje własne różne sposoby pracy, co pociąga za sobą pewną niejednolitość. Pozatem system przyjęty we wspomnianej Bibljografji jest dość zawiły, tak, że trzeba stosunkowo długo szukać, żeby się przekonać, czy i gdzie dana praca jest zamieszczona w Bibljografji, oraz jakie wogóle prace z danego działu Bibljografja podaje. Dalej, prace należące do jednego i tego samego działu, jak naprz. tyczące się prawa hipotecznego, zamieszczone są w kilku miejscach, a nawet prace jednego i tego samego autora z zakresu jednego i tego samego działu są wskazane w różnych miejscach, jeżeli zaś częściowo zgrupowane są razem, to bez zachowania porządku chronologicznego prac danego autora. Wreszcie, pewna ilość artykułów z zakresu prawa hipotecznego nie została wcale we wspomnianej Bibljografji zamieszczona. Tak naprz., 22 prace znanego badacza Feliksa Jeziorańskiego o hipotece są zamieszczone w Bibljografji Suligowskiego pod pozycjami: 1491, 1492, 1521, 4048—4050, 4253, 4489—4501, 4648, 4649, 4651 i 5868 p. 37 i p. 41; przyczem, z jednej strony, 3 prace są powtórzone parokrotnie pod różnemi pozycjami (1492 i 5868 p. 41; 4492 i 5868 p. 37, oraz 1491, 4496 i po poz. 4501), z drugiej zaś strony 14 artykułów Jeziorańskiego z zakresu prawa hipotecznego, drukowanych w Gazecie Sądowej między 1883 i 1894 r., nie zostało wcale zamieszczonych w Bibljografji. Pisząc powyższe nie mam zamiaru zmniejszać znaczenia wspomnianej pracy, dokonanej przez grono ludzi dobrej woli, tembardziej, że jest to dotychczas jedyna na dużą skalę zakrojona Bibljografja prawnicza polska, praca poważna, bez której prawnicy nasi bądź co bądź obyć się dzisiaj nie mogą. Wreszcie sam z własnego doświadczenia wiem, jak wiele pracy, zabiegów, starań i drobiazgowych poszukiwań wymaga zgrupowanie i usystematyzowanie dzieł, broszur i artykułów choćby z jednego tylko działu prawa, przyczem jednak nigdy nie można być pewnym, że się wyczerpało zupełnie przedmiot i że zebrało się wszystkie prace, co zresztą jest prawie niewykonalne. Chodzi więc raczej o to, żeby w granicach możliwości zebrać jaknajwięcej prac i odpowiednio je usystematyzować, żeby przy wykonaniu tego zadania trzymać się jednolitej metody i żeby przez przygotowanie odpowiednich skorowidzów uprzystępnić i jaknajbardziej ułatwić korzystanie z bibljografji wszystkim pracownikom na polu naukowym.

Wychodząc z tych założeń, przyszedłem do wniosku, że ułożenie nowej specjalnej Bibljografji prac o hipotece polskiej może przynieść pożytek. Wreszcie i z tego względu praca niniejsza, sądzę, nie będzie zbędna, że, o ile Bibljografja Suligowskiego, zgodnie z jej założeniem, uwzględnia tylko prace prawnicze polskie, wydane w XIX wieku i w pierwszym dziesięcioleciu XX wieku, ja starałem się, odnośnie do hipotek, sięgnąć do prac autorów polskich XVIII, XVII, a nawet XVI w, jak również do prac o hipotece polskiej lub z nią związek mających, wydanych w językach obcych, wreszcie zamieściłem w swej bibljografji prace wydrukowane w okresie 1911—1920 r.

Wracając do opisania metody, której trzymałem się przy opracowywaniu Bibljografji niniejszej, zaznaczę, że przedewszystkiem wypisałem z Bibljografji Suligowskiego na oddzielnych kartkach wszystkie interesujące mię

prace. Następnie przejrzałem osobiście czasopisma: dawną Themis Polską, Bibljotekę Warszawską od 1841 do 1870 r. (gdzie, szczególniej w pierwszych latach jej istnienia, były często zamieszczane poważne artykuły prawne), dalej Przegląd Sądowy (Warszawski) od 1868 do 1873 r., Gazetę Sądową od jej początku w 1873 r. do końca 1920 r., nową Themis Polską, Kwartalnik prawa cywilnego i handlowego, oraz Kwartalnik prawa cywilnego i karnego. Ze wszystkich tych czasopism notowałem dokładnie tytuł, miejsce i rok wydania interesującej mię pracy, oraz numery, względnie stronice czasopisma, w którem praca ta została zamieszczona, lub też wprowadzałem potrzebne uzupełnienia i poprawki w spisie, sporządzonym, jak wyżej, na podstawie Bibljografji Suligowskiego. Poza tem starałem się uwzględnić całą literaturę przedmiotu, podaną przez autorów piszących o hipotece, jako to: przez Dutkiewicza, Okolskiego i wielu innych, przejrzałem katalogi dzieł prawnych w Bibljotece Uniwersyteckiej Warszawskiej i w Bibljotece Publicznej w Warszawie (przy ulicy Koszykowej), oraz porobiłem z nich odpowiednie wyciągi. Dalej trzymałem się zasady, żeby możliwie każdą książkę, broszurę lub artykuł, cytowane przezemnie w Bibljografji, widzieć i mieć samemu w ręku, a to w celu podania dokładnego tytułu danej pracy, oraz miejsca i czasu jej wydania, wreszcie wskazania liczby stronic, lub numerów czasopisma.

W kilku wypadkach nie mogłem tego uskutecznić, gdyż pomimo starań nie mogłem książki interesującej mię nigdzie dostać do przejrzenia, bądź dlatego, że książki danej w katalogach bibljotek Warszawskich wcale nie znalazłem, bądź też, że została ona zagubiona lub wypożyczona. W ogromnej jednak większości wypadków zamieszczone w Bibljografji niniejszej prace miałem w ręku. Ażeby to osiągnąć trzeba było zamawiać i przejrzeć w bibljotekach Warszawskich, jako to w Bibljotece Uniwersyteckiej, Publicznej, Prokuratorji Generalnej i ordynacji Zamojskiej znaczną ilość książek, broszur i artykułów, z których nie wszystkie zresztą weszły do Bibljografji prac o hipotece polskiej, gdyż nie wszystkie okazały się ku temu odpowiednie. Zarazem, skoro przy powyższych poszukiwaniach w bibljotekach Warszawskich notowałem sygnatury książek i broszur, pod któremi są one zapisane w katalogu danej bibljoteki, przeto dla ułatwienia pracy przyszłym na polu hipoteki badaczom i dla oszczędzenia im czasu podałem w Bibljografji te sygnatury, starając się zachować konieczną w tych razach ścisłość. Jest to nowość, wprowadzona przeze mnie do Bibljografji, gdyż w żadnej innej pracy bibljograficznej nie spotkałem podawania sygnatur bibljotecznych, jednak sądzę, że nowość ta chętnie będzie przyjęta przez wszystkich, którzyby chcieli daną pracę przeczytać lub przejrzeć i którzy z podanej sygnatury będą wiedzieli, gdzie można danej książki szukać i jak do niej najłatwiej trafić.

Czasami uzupełniałem wiadomości bibljograficzne, tyczące się danej pracy, treściwemi uwagami, które uważałem za potrzebne.

Poszczególne prace zamieszczone są w Bibljografji w porządku alfabetycznym autorów, prace zaś jednego i tego samego autora—w porządku chronologicznym pierwszego wydania, co daje zarazem możność badania, jak stopniowo kształtowały się i rozwijały prace danego autora o hipotece polskiej.

Pewna ilość artykułów w czasopismach jest podcyfrowana inicjałami. Starałem się inicjały te uzupełnić i odnaleść nazwiska autorów. W kilku wypadkach udało mi się samemu tego dokonać, w kilku innych dopomógł mi do rozwiązania nasuwających się kwestji obecny Redaktor Gazety Sądowej p. Henryk Konic. Niektóre jednak nazwiska autorów nie mogły być wykryte, i te pozostawiłem pod inicjałami, podając je w porządku odwrotnym, gdyż przy podpisach pierwsza litera inicjału oznacza imię, a druga nazwisko, w bibljografji zaś podaje się naprzód nazwisko, a potem imię.

W całej pracy starałem się zachować zupełny objektywizm i jaknajwiększą ścisłość. Pomimo jednak wszelkich w tym względzie starań, wobec masy podanych przeze mnie cyfr, możliwe są pewne przeoczenia lub niedokładności.

* * *

Do jakich ciekawych wyników można dojść w trakcie takich poszukiwań, jak wspomniane powyżej, wskażę na następującym przykładzie. Dutkiewicz w swem Prawie Hipotecznem (str. 2 i 565) wspomina o pracy „Dorywcze uwagi o istnieniu hipoteki", zamieszczonej w Dzienniku Powszechnym Krajowym z 1834 r., nie wskazując przytem bliżej ani numeru, ani stronicy tego Dziennika. W Bibljotece ordynacji Zamojskiej otrzymałem do przejrzenia rocznik Dziennika Powszechnego z 1834 r., składający się z 2 wielkich tomów. Po długich poszukiwaniach na końcu drugiego tomu w zeszytach grudniowych znalazłem istotnie artykuł anonimowy o hipotece o dłuższym wszakże tytule, niż to można było wnosić ze wzmianki Dutkiewicza, mianowicie zatytułowany: „Dorywcze uwagi o istnieniu hipoteki tak co do nazwiska, jako rzeczy w dawnem polskiem ustawodawstwie" i opatrzony wzmianką, że jest to przedruk z Tygodnika Petersburskiego. Artykuł ten, jak należy wnosić z porównania go z pracą, podaną w Bibljografji Suligowskiego pod pozycją 2173: Daniłowicz J. „Dorywcze uwagi o istnieniu hipoteki w dawnem polskiem ustawodawstwie 1834". Odbitka z rozprawy: „O hipotece w polskich prawach", — a której to pracy, nawiasem mówiąc, nie znalazłem w żadnej ze wspomnianych wyżej bibljotek warszawskich, — wyszedł z pod pióra Ig. Daniłowicza. W artykule tym przytoczone jest między innemi obszerne określenie, a raczej krótka rozprawka o hipotece pióra Bartłomieja Groickiego, pisarza XVI wieku, autora dzieła „Porządek sądów i spraw miejskich prawa Magdeburskiego" (Kraków 1559 r.) i innych prac. Otóż szczęśliwym zbiegiem okoliczności w tejże Bibljotece Ordynacji Zamojskiej znajdują się dzieła wspomnianego Groickiego (Podwójciego Krakowskiego), nawiasem mówiąc, przepiękne druki polskie XVI w., a między innemi „Rejestr do Porządku i do Artykułów prawa Magdeburskiego i Cesarskiego", wydany w Krakowie w 1567 r., w którym właśnie znajduje się ta rozprawka, pierwsza, jak się zdaje, rozprawa o hipotece w języku polskim, drukowana na 21 lat przed słynną konstytucją sejmową o ważności zapisów 1588 r. Tymczasem o rozprawce tej ani Dutkiewicz, ani inni autorzy, piszący o hipotece, prócz autora wspomnianego artykułu z 1834 r. nawet nie wspominają, chociaż ze względu na czas ukazania się tej rozprawki zasługuje ona na bliższą uwagę.

* * *

Wszystkie zebrane przezemnie prace otrzymały kolejną numerację, czyli każda praca ma swoją własną cyfrową pozycję. Na końcu pracy niniejszej znajdzie czytelnik skorowidze, mianowicie: krótki skorowidz alfabetyczny autorów i szczegółowy skorowidz rzeczowy. W każdym z tych skorowidzów wskazane są pozycje, pod któremi dana praca zamieszczona jest w Bibljografji.

* * *

Pozwolę sobie wreszcie podać na tem miejscu ogólny rzut oka na prace o hipotece polskiej, zebrane w niniejszej Bibljografji.

I. Co się tyczy prac o hipotece podług dawnego prawa polskiego, to chociaż są one dość liczne, jednak na ogół nie wyczerpują przedmiotu. Do najstarszych z nich należy zaliczyć wspomnianą już wyżej rozprawkę **Groickiego** (1567 r.), odpowiednie ustępy dzieła **Teodora Zawackiego**: „*Processus iudiciarius Regni Poloniae*" (wydanie 1612 r. i późniejsze), oraz wybitną rozprawę **Adama Żydowskiego** w języku polskim z tytułem

łacińskim: „*Potioritas*", wydaną po raz pierwszy w 1623 r. w Zamościu, a następnie w tymże 17 wieku jeszcze trzykrotnie odbitą w Warszawie i w Krakowie. Wiek 18-ty przynosi nam szczupły plon w postaci odpowiednich ustępów projektu **Andrzeja Zamojskiego** (p. Dutkiewicz i Zamojski) pod tyt.: „*Zbiór praw sądowych*" (1778 r.), jako też dzieło **Teodora Ostrowskiego** „*Prawo cywilne narodu polskiego*" (1784 i 1787 r.). Wiek 19-ty rozpoczyna się rozprawą **Steinera**: „*Ueber Pfandesverschreibungen auf adliche Güter nach polnischen Rechten*" (1803 r.). Dalej idzie praca **Stawiarskiego** „*Postrzeżenia nad różnicą ustaw hipotecznych dawniejszych od hipoteki w księdze praw Napoleona*" (1811 r.) i **Bandtkiego** rozprawa bibljograficzna „*o nauce prawodawstwa i prawnictwa polskiego*" (1814 r.), oraz odpowiednie ustępy dzieła tegoż autora „*Prawo prywatne polskie*", napisanego przed r. 1830, lecz wydrukowanego dopiero w 1851 r. Rok 1828 przynosi ciekawą rozprawę **Jędrzeja Mędrzeckiego**: „*O prawie rzeczowem polskiem opartem na jawności ksiąg ziemskich lub grodzkich*". W czwartym dziesiątku lat ubiegłego stulecia mamy do zanotowania prace lub rozprawy: **Daniłowicza** (1834 r.) wspomnianą wyżej, **Maciejowskiego** odpowiednie ustępy „*Historji prawodawstw słowiańskich*" (1832—1835) i **Szczuckiego**: „*Krótka wiadomość historyczna o hipotekach w Król. Pol.*" (1838). Od r. 1841 rozpoczynają się wyjątkowo wybitne na niwie prawa hipotecznego prace **Walentego Dutkiewicza**, który we wstępie do głównego swego dzieła: „*Prawo hipoteczne w Królestwie Polskiem obowiązujące*" (1850 r.), jako też w swym „*Programie do egzaminu z historji praw, które w Polsce przed wprowadzeniem Kodeksu Napoleona obowiązywały*" (1869 r.) traktuje dość obszernie o zastawie w dawnem prawie polskiem. W tymże 1869 r. mamy do zanotowania odpowiednie ustępy pracy **Piotra Burzyńskiego**: „*Prawo polskie prywatne*" i **Karola Hubego**: „*O instytucji hipotecznej w Królestwie Polskim*". W 1870 r. **Józef Zawistowski** drukuje rozprawę: „*O zastawie i jego rodzajach*", w 1871 r. **Antoni Przeszkodziński**: „*O warunkach do pozyskania i skutkach prawa rzeczowego*", w 1872 r. **Wacław Horodyński**: „*O zastawie nieruchomym według dawnych praw polskich*". W następnym 1873 r. wydrukowana została praca **Ksawerego Józefowicza** „*Przepisy o hipotekach*", która we wstępie zawiera krótki ustęp o hipotece za dawnych czasów polskich. Przy sposobności zaznaczyć należy, że praca Józefowicza była pierwszym systematycznym wykładem obowiązującego w Królestwie prawa hipotecznego, gdyż napisaną została około 1840 r., czyli znacznie wcześniej przed wspomnianem wyżej głównem dziełem W. Dutkiewicza, wydanem w 1850 r., oraz że okoliczność powyższa, jako też jasny wykład nadaje pracy Józefowicza znaczną wartość.

Jubileusz trzechsetletni Konstytucji sejmowej 1588 r. o ważności zapisów powoduje ukazanie się rozpraw o hipotece w dawnem polskiem ustawodawstwie autorów **P. A.** i **Andrychiewicza**, drukowanych w 1888 r. w „Kłosach" i **Oswalda Balzera** w „Kłosach" i w „Gazecie Sądowej".

W 1910 i 1911 r. zjawia się wybitna na najnowszych badaniach oparta praca **dr. Przemysława Dąbkowskiego**: Prawo prywatne polskie, która między innemi zawiera ustęp o zastawie bez dzierżenia, czyli o hipotece w dawnej Polsce.

Wreszcie w 1918 r., stuletnim od ogłoszenia ustawy hipotecznej 1818 r., pojawiają się rozprawy i artykuły o hipotece, między innemi i w dawnem prawie polskiem, **Jakuba Glassa, Alfonsa Parczewskiego i Romana Kuratowa**.

Wskazałem wyżej dość szczegółowo dotychczasowe prace o hipotece w dawnem polskiem ustawodawstwie, gdyż przedmiot ten stosunkowo mniej jest znany, zasługuje zaś na baczniejszą uwagę.

II. Co się tyczy prac o hipotece w czasach przejściowych, od rozbiorów Polski do 1818 r., notuję tutaj tylko nazwiska autorów, przeważnie zresztą

już wyżej wymienionych, mianowicie: **Stawiarski** (1808 r.), **Szaniawski** (1809), **Bandtkie** (1814), **Szczucki** (1838), **Dutkiewicz** (1850 i 1869), **Hube** (1869), **Józefowicz** (1873), **Konic** (1908) i **Parczewski** (1918), odsyłając czytelnika do odpowiednich pozycji pracy niniejszej, które łatwo znaleść pod właściwemi nazwiskami.

III. Przechodząc do pobieżnego chronologicznego przeglądu prac o hipotece polskiej podług ustaw 1818 i 1825 r., zaznaczę przedewszystkiem, że można tutaj rozróżniać następujące okresy: 1) okres istnienia Królestwa Kongresowego, a więc, odnośnie do ustaw hipotecznych, lata 1818 — 1831; 2) okres po rewolucji 1830—1831 r. aż do skasowania przez Rosjan w 1875 r. polskiego sądownictwa; 3) okres od 1876 r. do 1917 r., t. j. do wznowienia polskiego sądownictwa i 4) okres najnowszy po 1917 r.

W okresie pierwszym prace tyczące się hipoteki są nieliczne, ale mają znaczenie podstawowe. Do prac tej kategorji należy przedewszystkiem **Antoniego Wyczechowskiego** *„Projekt do prawa o hipotekach"* (1818) i tegoż autora obrona tego projektu na sesji sejmowej 1818 r. Do bliższego poznania treści i zasad ustaw hipotecznych, uchwalonych na sejmach 1818 i 1825 r. służą *Djarjusze* tych sejmów. Pogląd krytyczny na ustawę sejmową 1818 r. zawiera napisany w 1820 r. *memorjał* **Jana Win. Bandtkiego**, ogłoszony zresztą drukiem dopiero w 1915 r. przez Litauera. Poza tem już przy końcu tego okresu pojawia się w 1828 r. w Themis Polskiej pierwsza rozprawa **Augusta Heylmana** z zakresu prawa hipotecznego.

Na ogół jednak **Heylman**, wytrwały i ceniony autor wielu prac hipotecznych i innych, które aż do 1871 r. ukazywały się bądź w Bibljotece Warszawskiej, bądź w oddzielnych książkach, należy już do drugiego okresu. Nie powtarzając tutaj prac Heylmana, wymienionych poniżej w Bibljografji, zaznaczę, że najbardziej znaną jego pracą jest *„Rozbiór Wykazu Hipotecznego"* (1858 r.). Jednocześnie z Heylmanem drukują pomniejsze prace z zakresu prawa hipotecznego: **Szabrański** (1837), **Łącki** (1841), **Sławianowski** (1845) i **Prokopowicz** (1869). W 1840 r. **W. Szepietowski** ogłasza drukiem: *„Zbiór praw, urządzeń i instrukcji hipotecznych w Król. Pol. od 1818 r. do 1835 wydanych"*. Przedewszystkiem jednak w tym drugiem okresie zostały napisane i wydrukowane niemal wszystkie prace, obejmujące w opracowaniu naukowem całokształt przepisów hipotecznych, mianowicie wspomniane już wyżej dzieła **Józefowicza, Dutkiewicza i Karola Hubego**. Szczególniej dzieło **Dutkiewicza** *„Prawo hipoteczne"* (1850) zyskało takie uznanie i taką powagę, że wywarło ono znaczny wpływ na orzecznictwo w sprawach hipotecznych i na naukę prawa hipotecznego. To też wspomniane dzieło Dutkiewicza jest klasycznym przykładem, że poważna jurisprudencja może stać się i staje się jednem ze źródeł prawa.

W tymże okresie wyszły: 3 tomowe dzieło **Stanisława Zawadzkiego**: *„Prawo cywilne"* (1860 — 1863), zawierające między innemi w tomie 2-im przepisy o hipotece, oraz parę wydawnictw Praw cywilnych w Król. Pol. po rosyjsku, lub też w dwóch językach.

Wreszcie należy zaznaczyć, że w końcu tego drugiego okresu wychodzi w Warszawie od 1868 r., przez lat kilka „Przegląd Sądowy", a od 1873 r. zaczyna wychodzić istniejąca dotychczas „Gazeta Sądowa", które to pisma zamieszczają między inn. cały szereg artykułów o hipotece polskiej.

W okresie trzecim w ostatnich dwudziestu paru latach ubiegłego stulecia wysuwają się na plan pierwszy poważne prace: **F. Jeziorańskiego**, o którym niżej, **Mścisława Godlewskiego:** *„Zbiór prac przygotowawczych do ustaw hipotecznych"* (1876 r.), prof. **Ant. Okolskiego:** *„Zasady prawa cywilnego"* (1885), prof. **Władysława Holewińskiego:** *„Różnice zasadnicze pomiędzy hipoteką pruską, austrjacką, francuską i polską"* (1888) i *„Przedawnienie a hipoteka"* (1893), **J. W. Domaszewskiego:** *„Przywilej i hipoteka prawna należności skarbowej"* (1890) oraz *„Sprzedaż nieruchomości*

w poszukiwaniu należności skarbowych niespornych i hipoteka prawna skarbu" (1897), wrzeszcie **K. Dunina:** „*O istocie hipoteki prawnej*" (1898). Wracając do **Jeziorańskiego** należy zaznaczyć, że był to niestrudzony i poważny pracownik w dziedzinie prawa hipotecznego, który począwszy od 1875 do 1896 r. ogłosił przeszło 30 większych lub mniejszych prac o hipotece, że wspomnę tutaj tylko o *Podręczniku dla Sędziów Pokoju* (1878), zawierającym między innemi obszerny wyciąg z ustaw hipotecznych z komentarzami autora, o głównem jego 3 tomowem dziele: „*Ustawy hipoteczne*" (1881, 1892 i 1896) i o artykule: „*Zasady ustawy hipotecznej polskiej*" (1888).

W stuleciu bieżącem w okresie trzecim badaniem pewnych działów lub kwestji prawa hipotecznego zajmowali się głównie: **Bronisław Rakowiecki:** „*Zasady hipoteki sądowej i prawnej*" (1900), „*O pierwszeństwie hipotecznem*" (1911), „*O odpowiedzialności nabywcy nieruchomości za długi hipotekowane*" (1912), **Dominik Anc:** „*O skutkach działu w związku z prawami wierzycieli hipotecznych spadkobiercy*" (1909), **Stanisław Bukowiecki:** „*O urządzaniu hipotek dla drobnej własności*" (1911), **J. J. Litauer:** „*Memorjał J. W. Bandtkiego*, wspomniany powyżej (1915), „*O znaczeniu i skutkach hipoteki sądowej*" (1916) i inni.

W tymże 3 okresie mamy do zaznaczenia różne wydania praw cywilnych, a w tem i praw hipotecznych, bądź po polsku, bądź po rosyjsku, jako to: **K. Hubego i W. Nowakowskiego**: „*Prawo cywilne*" (1877) po polsku i toż samo oddzielnie po rosyjsku, **Szyffera:** „*Prawo cywilne*", po rosyjsku (wydania 1880 i 1899), **Stawskiego:** „*Prawo cywilne*", po rosyjsku, (wydania 1891, 1896 i 1905), wreszcie poważną pracę zbiorową: „*Prawo cywilne*", wydane staraniem i nakładem Towarzystwa Prawniczego w Warszawie w 1914 r. Pozatem za czasów okupacji zjawiły się w 1915 r. tłomaczenia niemieckie praw cywilnych Królestwa (p. Bürgerliches Gesetzbuch i Klibanski).

Nie wspominam przytem na tem miejscu całego szeregu autorów, przeważnie prawników-praktyków, którzy w okresie 3-im poruszali i rozważali rozmaite kwestje hipoteczne, są wszakże i ci autorzy wymienieni i to możliwie wszyscy, o ile tylko mogłem zebrać ich prace, we właściwej Bibljografji.

Nie wymieniam tutaj także autorów cudzoziemskich, których prace, tyczące się bądź w części bądź w całości hipoteki polskiej, a drukowane w językach obcych, są zamieszczone w Bibljografji, przyczem w skorowidzu rzeczowym podany jest spis tych prac w porządku chronologicznym.

Ostatni okres, a właściwie początek najnowszego okresu, po przywróceniu sądownictwa polskiego w 1917 r. i następnie po wskrzeszeniu Państwa Polskiego, czyli okres Odrodzonej Polski stosunkowo dobrze zaznaczył się dotychczas w dziedzinie studjów nad hipoteką polską. Mamy tutaj między in. do zanotowania prace **J. Glassa**: „*O zakładaniu hipotek dla drobnej własności*" (1917), „*Rzut oka na hipotekę polską w świetle ustawodawstw cudzoziemskich*" (1917), „*Zamiast wstępu do prawa hipotecznego*" (1918), „*Rozwój dotychczasowy i przyszła reforma hipoteki polskiej*" (1918), „*O urządzeniu ksiąg hipotecznych w Prusiech*" (1920), ciekawe przyczynki historyczne **J. J. Litauera,** jako to: „*Przyczynek historyczny do sprawy rewizji hipotek*" (1918) i „*Zagrożenie ustaw hipotecznych w epoce paskiewiczowskiej*" (1918), wykłady *o notarjacie i o hipotece* **Józefa Światopełk-Zawadzkiego** (1918) i **Marjana Kurmana** (1918), wreszcie większą pracę **Adama Słomińskiego:** „*Ustawy hipoteczne*" (1921), która wkrótce ukaże się w druku.

Prócz tego w ostatnich latach były drukowane różne artykuły z zakresu prawa hipotecznego. Z tych wyróżnić należy artykuły, zamieszczone w Gazecie Sądowej (1918 r. № 43—45) z okazji 100-letniego jubileuszu ustawy hipotecznej.

* * *

Praca niniejsza, oprócz kilku artykułów, nie obejmuje wcale *orzecznictwa* w kwestjach hipotecznych, gdyż to wykraczałoby poza zakres właściwej bibljografji i stanowiłoby odrębny dział, wymagający specjalnego opracowania. Niemniej jednak możliwie dokładne zbadanie orzecznictwa i odpowiednie usystematyzowanie materjału, otrzymanego na skutek takiego zbadania, byłoby wielce pożądane, a nawet wielce potrzebne, jako ciąg dalszy materjałów do badań nad hipoteką polską.

* * *

W końcu czuję się w obowiązku złożyć wyrazy podziękowania p. Prokuratorowi Sądu Najwyższego Glassowi za udzielenie mi kilku cennych wskazówek co do niektórych prac, które należało umieścić w Bibljografji, jak również Bibljotece Uniwersyteckiej w Poznaniu, która z gotowością udzieliła mi odpowiedzi co do znajdujących się w tejże bibljotece prac Faltza i Kościńskiego.

* * *

Pracę niniejszą rozpocząłem w końcu 1919 r., ukończyłem ją zaś w maju 1921 r.

Objaśnienie skróceń, znaków i liczb.

B. Ord. Zam. — Bibljoteka Ordynacji Zamojskiej.
B. P. — Bibljoteka Publiczna w Warszawie (przy Koszykowej).
B. Pr. — Bibljoteka Prokuratorji Generalnej w Warszawie (Leszno 5).
B. U. — Bibljoteka Uniwersytecka w Warszawie.

Liczby, lub litery i liczby po skróceniu określającem, jak wyżej, poszczególną Bibljotekę, oznaczają sygnatury, czyli pozycje katalogowe, pod któremi dana praca zapisana jest w Bibljotece. Tak naprz.:
B. U. 17. 22. 10. 655. — (pod pozycją 2. niniejszej Bibljografji) oznacza, że praca, wskazana pod tąż pozycją, zapisana jest w katalogu Bibljoteki Uniwersyteckiej w Warszawie pod sygnaturą 17. 22. 10. 655.

B. W. — Bibljoteka Warszawska (czasopismo).
G. S. — Gazeta Sądowa.
P. — patrz lub pozycja.
Warsz. — Warszawa.
l. c. — loco citato = w miejscu cytowanem powyżej.

Liczby w nawiasie po tytule danej pracy oznaczają pozycje, pod któremi praca jest podana w Bibljografji Prawniczej Suligowskiego. Tak naprz.:
(7976). — oznacza, że praca, wskazana w niniejszej Bibljografji pod pozycją 1, podana jest w Bibljogr. Suligowskiego pod pozycją 7976.

BIBLJOGRAFJA PRAC O HIPOTECE POLSKIEJ.

1. **ANC DOMINIK.** Geneza i dzieje ustawy o normalnem rozgraniczeniu z 1818 r.
G. S. 1908 r. № 19—21, 23 i 24.
(7976).

2. **TENŻE.** O skutkach działu (art. 883 Kod. cyw.) w związku z prawami wierzycieli hipotecznych spadkobiercy (Referat wygłoszony na posiedzeniu T-wa Prawniczego 23. X. 1909 r.).
G. S. 1909 r. № 46—52.
Odbitka Warsz. 1910, str. 40.
(7977). *B. U. 17. 22. 10. 655; B. P. 23542.*

3. **TENŻE.** Rozbiór krytyczny wyroku Senatu rosyj. № 37/1911 r., czyli rozbiór tezy: „Termin roczny, ustanowiony w art. 25 ust. hip-ej 1818 r. dla zadośćuczynienia żądaniom zwierzchności hipotecznej, liczyć należy od dnia zapadnięcia względnie ogłoszenia postanowienia zwierzchności hipotecznej, nie zaś od dnia doręczenia tegoż postanowienia stronie zainteresowanej".
Themis P. 1913 r. t. II str. 204—209 (poszyt I).
B. U. 2 g. 27. 8. 10.

4. **TENŻE.** Sprawozdanie o pracach J. J. Litauera: 1) Memorjał J. W. Bandtkiego o prawie hipotecznem z r. 1818, Warszawa 1915; 2) O znaczeniu i skutkach hipoteki sądowej według prawa sejmowego 1818 r.
Themis P. 1916 r. t. VI str. 398—403.

5. **ANDRYCHIEWICZ WŁADYSŁAW.** Ustawa o ważności zapisów (1588 roku).
Kłosy 1888 r. № 1180 i 1181.

6. **AKT** z dn. 11 maja 1792 r. podania i wpisania do Urzędu i Akt Ziemiańskich Warszawskich Konstytucji Sejmowej: „Obiaśnienie Hypoteki na pożyczkę Summy Trzydziestu Millionów Złotych Polskich, y upewnienie niezawodności Wypłat tak Prowizyi iako i kapitału".
Druk, 1 karta, bez daty i miejsca.
B. U. 4. 18. 3. 179.

7. **ANONIM.** Hipoteka. Artykuł w Encyklopedji Powszechnej S. Orgelbranda (mniejszej), w t. V, str. 256—257.
Warszawa, 1883 r.

8. **ANONIM.** Hipoteka. Artykuł w Encyklopedji Powszechnej S. Orgelbranda, z ilustracjami, w t. VII, str. 60—61.
Warszawa, 1900 r.

9. **ANONIM.** Hipoteka. Artykuł w Encyklopedji Rolniczej, wydawanej staraniem i nakładem Muzeum Przemysłu i Handlu w Warszawie.
Warszawa, 1895 r., t. IV, str. 515—526.

10. **ANONIM**. Sądy gminne, prawo zwyczajowe i hipoteki włościańskie.
G. S. 1874 r. № 29.

11. **ANONIM**. O znaczeniu artykułów od 61 do 68 włącznie Instrukcji hipotecznej z 1819 r., oraz art. 90 ust. notarjalnej (artykuł jednego z sędziów hipotecznych).
G. S. 1881 r. № 27 i 28.

12. **ANONIM**. Magistratury hipoteczne (rzecz o pałacach i domach, w których mieściły się instytucje hipoteczne w Warszawie; z rycinami).
Kłosy 1888 r. № 1179 i 1180.

13. **ANONIM**. Wzmianki o artykułach w № 1179 i 1180 Kłosów, wyjaśniających znaczenie hipoteki z powodu 300-ej rocznicy zaprowadzenia tej instytucji w Król. Pol.
Ateneum, 1888 r., t. I, str. 554 i B. W. 1888 r., t. I, str. 493.
(107 uwaga).

14. **ANONIM**. O zastrzeżeniach hipotecznych (artykuł nieznanego autora z teki papierów pozostałych po Konstantym Małkowskim).
Kwartalnik prawa cywiln. i handl., rok II, zesz. 1, Warszawa, 1917 r. str. 147—152.

15. **ANTHOINE DE SAINT-JOSEPH**. Concordance entre les Lois hypothécaires étrangères et françaises. Ouvrage contenant les textes et les résumés des lois hypothécaires des états suivants (następuje wyliczenie 53 państw, w tej liczbie Polski).
Paris 1847, par M. Anthoine de Saint Joseph (str. LXVIII + 150 + + 341).
B. U. 6. 26. 4. 5; B. P. 43273.
Dzieło to składa się z następujących części: 1) Préface (str. I—IV; 2) Introduction (V—LXVIII), 3) Première partie: Résumés des lois hypothécaires (str. 1—150, w tem co do Polski str. 97—101), 4) Deuxième partie: Textes des lois hypothécaires (str. 1—341, w tem co do Polski 175—181).

16. **BALZER OSWALD**. Hipoteka w dawnem ustawodawstwie polskiem.
G. S. 1888 r. № 29 (jubileuszowy).
Recenzja tej pracy w Kwartal. Histor. 1889 r. str. 509—510, Głąbińskiego.

17. **TENŻE**. Zastaw użytkowy, jako poprzednik hipoteki w Polsce.
Kłosy, 1888 r. № 1179 i 1180.
(2164).

18. **BANDTKIE JAN WINCENTY** (Notarjusz Księstwa Warszawskiego) do Historji literatury polskiej Feliksa Bentkowskiego, wydanej w Warszawie-Wilnie 1814 r. w 2-ch tomach, napisał rozprawę *o nauce prawodawstwa i prawnictwa polskiego*, która weszła w skład rzeczonej Historji literatury polskiej, jako Rozdział III tomu II-go (stron. 115—294) i która podaje szczegółową literaturę do nauki prawa polskiego od czasów najdawniejszych do czasów Księstwa Warsz. włącznie, wraz z uwagami i notatami autora.
Autor między innemi przytacza prace: A. Żydowskiego Potioritas, Varsov. 1640 (str. 270), Stawiarskiego (str. 283 i 292), Szaniawskiego (str. 293) i in.
(9). *B. P. 24218.*

18[1]. **TENŻE**. Memorjał o prawie hipotecznem 1818 r. p. Litauer.

19. **BANDTKIE-STĘŻYŃSKI JAN WINCENTY.** Prawo prywatne polskie—napisane i wykładane przed rokiem 1830 w Uniwersytecie Warszawskim. Dzieło pogrobowe.
Warszawa 1851 r., str. XIV + 480 + XIV + 2 nlb.
(1794). *B. U. 6. 9. 12. 16. i 4. 12. 4. 12. B. P. 4118.*
NB. O zastawie antychretycznym i o zastawie hipotecznym autor mówi obszernie na str. 325–327 i 431—466, powołując się m. in. (str. 432) na pracę Steinera.

20. **BARDZKI ARTUR.** Z powodu artykułów w № 22 i 25 G. S. 1890 r. (Gajewicza i Jeziorańskiego o skutkach wpisów subhastacyjnych).
G. S. 1890 r. № 30 i 31.

21. **TENŻE.** Z powodu artykułu p. Jeziorańskiego zamieszczonego w № 42 i 43 1890 r. G. S. (o prawach wierzycieli hipotecznych w toku subhastacji).
G. S. 1890 r. № 48.

22. **TENŻE.** Czy wydziały hipoteczne powinny akceptować podwyższenia czynszów wieczystych w składanych im, odnawianych emfiteutycznych konsensach.
G. S. 1892 № 20 i 21.
(4464).

23. **TENŻE.** Towarzystwa Kredytowe i dział I wykazów hipotecznych.
G. S. 1904 r. № 32.

24. **TENŻE.** Zasady naszej hipoteki w Tunisie (o działalności na polu hipoteki w Tunisie adwokata z Warszawy Artura Markusfelda).
G. S. 1907 r. № 44—45.

25. **BARUCH MAKSYM.** Czy mogą być sporządzane umowy w aktach hipoteki powiatowej.
G. S. 1895 r. № 5.

26. **BASZMAKOW A.** Osnownyja naczała ipotiecznawo prawa. Lekcji czitannyja w Libawie.
Libawa, 1891 r.
B. U. 17. 17. 8. 7.

27. **BAZANOW J. A.** Proishożdenje sowremiennoj ipotieki.
Moskwa 1900 r. str. IV+450.
Druk. z polecenia Wydziału prawn. Uniwer. w Tomsku. Jest to obszerna praca, zawierająca przedstawienie rozwoju hipoteki od wieków średnich do aktu Torrensa. Autor zajmuje się głównie systematem hipoteki pruskiej, rzecz jednak charakterystyczna, że nie wspomina wcale o hipotece polskiej.
B. U. 6. 11. 4. 7.

28. **TENŻE.** Wotczynnyj reżim w Rossii. Jewo proishożdenje sowremiennoje sostojanje i projekt reformy.
Tomsk, 1910 r.
B. U. 6. 25. 5. 91. (zagubiona).

29. **BEKERMAN JÓZEF.** Jeszcze w kwestji „kaucyj” (zabezpieczeń) hipotecznych.
G. S. 1912 № 50.

30. **TENŻE.** Plan klasyfikacyjny i dożywocie pozostałego przy życiu małżonka.
G. S. 1920 № 28 i 29.

31. **BESSON EMMANUEL.** Les livres fonciers et la réforme hypothécaire, étude historique et critique sur la publicité des transmissions immobilières en France et à l'étranger depuis les origines jusqu'à nos jours. Ouvrage honoré par la faculté de droit de Paris.
Paryż 1891 str. VIII+522.
NB. O ustawach hipotecznych 1818 i 1825 autor mówi na stronicach 307—312.
B. U. 6. 17. 4. 19. i 6. 2. 10. 44.

31[1]. **BIEGELEISEN L. Dr.** p. Mogilnicki (196[1]).

32. **BRUN M.** Ipotiecznaja sistema. Artykuł w t. IX Encyklopedji pod tyt. „Enciklopediczeskij Słowar, izdateli Brokhauz i Efron".
Petersburg 1894 r., str. 297—302.
Autor uważa systemat hipoteki polskiej za wzorowy.

33. **BRZEZIŃSKI FRANCISZEK.** Odpowiedź na rozprawę Dutkiewicza o procentach, o karze umownej i zastawach antychretycznych.
B. W. 1845, t. II, str. 52—66.
(4455).
NB. Podług Suligowskiego autorem powyższego niedokończonego artykułu jest A. Wyczechowski. Twierdzenie to nie wydaje się uzasadnionem. W B. Warsz. l. c. artykuł ten nie jest podpisany, natomiast w spisie rzeczy B. Warsz. za lata 1841—1845 (p. B. W. 1846 r. t. I, str. 9), jako autor tego artykułu wskazany jest Franciszek Brzeziński.

34. **BUDKIEWICZ FL.** W kwestji przelewu prawa własności nieruchomości, mających urządzoną hipotekę, i opłat 4% od takowego przelewu.
G. S. 1885 № 10—12.
(4470).

35. **BUDKIEWICZ RYSZARD.** O interwencji wierzycieli hipotecznych przy oszacowaniu subhastacyjnem nieruchomości (art. 1563—1564 u. p. c.).
G. S. 1895 № 14 i 15.

36. **BUKOWIECKI STANISŁAW.** O urządzaniu hipotek dla drobnej własności i o zabezpieczaniu hipotecznem należności spółek pieniężnych.
Warszawa 1911, Wyd. Banku Tow. Spółdz. str. 3—30.
B. U. 17. 22. 11. 83. B. P. 44194.

37. **TENŻE.** Główne zasady cywilistyczne prawa górniczego na ziemiach polskich.
Kwartalnik prawa cywil. i handl. Rok I, zeszyt I.
Warszawa 1916, str. 49—88.
B. Pr. XIV. 16.
Do zakresu prawa hipotecznego odnosi się art. 371 ustawy gór. wyd. 1893 r. i Instrukcja dla Wydziałów Hipotecznych w przedmiocie urządzenia ksiąg hipotecznych górniczych.

38. **BURZYŃSKI PIOTR, Prof.** Prawo Polskie prywatne. Dzieło poświęcone pamięci ubiegłych w 1864 r. pięciuset lat istnienia Akademji Krakowskiej. 2 tomy: 1) str. VI+534, 2) str. 556.
Kraków, 1867—1869.
(1807) *B. U. 4. 28. 7. 28. B. P. 33044.*
NB. O zastawie autor mówi w t. II na str. 462 i n.
NB. Ocena tej pracy u Dutkiewicza: Uwagi nad dziełem „Prawo polskie prywatne przez P. Burzyńskiego", Warszawa, 1873.
B. U. 4, 12. 8. 1.

39. **BÜRGERLICHES GESETZBUCH DES KÖNIGREICHS POLEN.** Ostdeutsche Buchdruckerei und Verlagsanstalt, A=G. Posen.
Poznań, bez roku wydania.
Wydanie to zawiera tłómaczenie niemieckie:
1) Kodeksu Cywilnego Król. Pol. 1825 r.,
2) Prawa o małżeństwie 1836 r.,
3—5) Ustaw hipotecznych 1818 i 1825 r., oraz wzór wykazu hipotecznego.

39[1]. **BÜRGERLICHES GESETZBUCH FÜR DAS KÖNIGREICH POLEN**— p. Klibanski.

40. **CZACKI TADEUSZ.** O litewskich i polskich prawach, o ich duchu, źródłach, związku i rzeczach, zawartych w pierwszym Statucie dla Litwy 1529 r. wydanym. 2 tomy.
Wydanie 1. Warszawa 1800—1801,
„ 2. Poznań 1843 r. (Raczyńskiego),
„ 3. Kraków 1861 r. (Turowskiego).
W wyd. 3 t. I str. VIII i 9—349 i t. II str. 352.
B. P. 11922 (wyd. 1) i *27513* (wyd. 3).
B. Pr. XIII. 283.
O zastawie autor mówi (w wyd. 3) na str. 172—188.

41. **CZEMERYŃSKI I. SZ. Dr.** Powszechne prawo prywatne austrjackie.
Lwów, 1861 r. wyd. 1 sze.
W dziale pod tyt. „Wywód o księgach publicznych” (str. 251—340), podał autor treściwy pogląd na dawne polskie ustawodawstwo hipoteczne i na dawniejsze (przed wydaniem ustawy hipotecz. 1871 r.) urządzenia hipoteczne w Galicji i w b. W. M. Krakowie.

42. **TENŻE.** Jubileusz hipoteki polskiej.
Prawnik, (Lwów), 1888 r. № 8.
B. U. 29. 2. 3. 5.
Autor wypowiada zdanie, że hipoteka polska już w 1859 r, mogła święcić swój jubileusz i to 400-letni, „skoro już statut 1459 r. (Vol. leg. I, str. 257) naczelną i podstawową wypowiedział zasadę, że nabycie praw rzeczowych, szczególnie zaś prawa własności na nieruchomościach, jedynie przez uskutecznienie wpisu w aktach publicznych (w księgach ziemskich) nastąpić mogło“.

42[1]. **CZERASZKIEWICZ JAN.** P. uzupełnienie, pozycja 328.

43. **DANIŁOWICZ IG.** Dorywcze uwagi o istnieniu hipoteki tak co do nazwiska, jako rzeczy w dawnem polskiem ustawodawstwie.
Wydanie 1834 r.
(2173), (2174).
Jest to, podług Bibljografji Suligowskiego, odbitka z rozprawy zamieszczonej w Tyg. Petersburskim, 1834.
Przedruk tejże rozprawy zamieszczony został w Dzienniku Powszechnym (Warszawa), 1834 r., №№ grudniowe 337, 343 i 346, jako praca anonimowa.
B. Ord. Zam. y. 35.

44. **TENŻE.** Kodeks Napoleona w porównaniu z prawami polskiemi i litewskiemi. Rozprawa opracowana w 1818 r. na temat zadany przez Radę b. Uniwersytetu Wileńskiego.
Warszawa, 1905 r. Wydał Al. Kraushar stron 177+V.
(7822). *B. U. 6. 23. 8. 31.*
Krótkie i przeważnie mylne uwagi o księgach hipotecznych podane są na str. 162—163.

45. **DĄBKOWSKI PRZEMYSŁAW Dr.** Prawo prywatne polskie. 2 tomy. Lwów, 1910 i 1911.
t. I str. XXII+601; t. II str. X+730.
(6858). *B. U. 6. 24. 13. 4.* i w czytelni *B. P. 34993. B. Pr. XII 175.*
W tomie II, w księdze IV autor traktuje o zastawie na str. 283—332, w tem o zastawie bez dzierżenia, czyli o hipotece na str. 294—303. W tymże t. II na str. 635—638 autor mówi o zastawie w projekcie Andrzeja Zamojskiego.

46. **DJARJUSZ** Sejmu Król. Polskiego z 1818 r., fol., 3 tomy w 1 vol, str. 174+227+93.
Warszawa, (Glücksberg).
(745 b). *B. U. 4. 13. 2. 18.*

47. **DJARJUSZ** Senatu Sejmu K P. 1825, Warszawa 1828, fol. Druk Gałęzowskiego.
t. I (str. 221), t. II (str. 234), t. III (str. 107).
(745,d). *B. U. 4. 13. 2. 16. B. P. 18493.*

48. **DJARJUSZ** Sejmu Królestwa Polskiego z roku 1830, Warsz. 1831, fol. str. 318 + XIX.
(745,e).

49. **DOMAŃSKI ŁUDWIK.** O istocie i znaczeniu ustawy hipoteczne 1818 r.
G. S 1918 r. № 43—45 (jub.).

50. **DOMASZEWSKI JAN WACŁAW.** Przywilej i hipoteka prawna należności skarbowej.
G. S. 1890 № 15—17.
(4472).
Recenzja Jeziorańskiego powyższej pracy p. G. S. 1893 r. № 17 i 18 i odpowiedź Domaszewskiego tamże № 25.

51. **TENŻE.** Dwie procedury w przedmiocie wywłaszczenia nieruchomości na użytek publiczny.
G. S. 1895 № 2—5.
(4595).

52. **TENŻE** Sprzedaż nieruchomości w poszukiwaniu należności skarbowych niespornych i hipoteka prawna skarbu.
G. S. 1897 № 34—36.
(4473).

53. **TENŻE.** Hipoteka.
Artykuł w Wiel. Encyk. Ilustr. 1902 r. t. XXX, str. 641—648.
(7900).

54. **TENŻE.** Ocena pracy B. Rakowieckiego: O odpowiedzialności nabywcy nieruchomości za długi hipotekowane (2 cz. 68 art. ust. hip.).
G. S. 1913 r. № 11.

55. **TENŻE.** Uwagi nad referatem Z. Nagórskiego (o hipotekach dla osad włościańskich).
Themis P. t. IV, 1914 r. (str. 219—230).

56. **DUNIN KAROL.** O istocie hipoteki prawnej.
G. S. 1898 r. № 33—38.
(4041).

57. **DUNIN KAROL.** Zasady prawa handlowego, poprzedzone wykładem prawa cywilnego oraz ogólnych wiadomości o prawie, dla użytku szkół handlowych.
Wydanie 1-sze. Warszawa 1906 r. str. 140.
„ 2-gie. Warszawa 1908 r. str. X+154.
„ 3-cie. Warszawa 1911 r. str. X+160.
(8024). *B. U. 6. 24. 7. 5.* i *6. 27. 12. 19.*
B. P. 30196 i *22857.*
Treściwy zarys przepisów o hipotece podany jest (w wyd. 2-iem) na str. 46—49, prócz tego liczne wzmianki o hipotece na str. 67, 85, 87 i in.

58. **TENŻE,** Federowicz O. i Litauer J. J.
Polska hipoteka a zastaw rosyjski (List do Redakcji z powodu części artykułu Glassa: O zdolności cywilnej poddanych państw, toczących wojnę z Rosją — w G. S. 1915 № 7—12).
G. S. 1915 № 13.

59. **DUTKIEWICZ WALENTY.** O procentach, o karze umownej i zastawach antychretycznych.
B. W. 1841 r. t. I str. 621—636 i t. II str. 90—107.
(3999).
Autor mówi m. in. o procentach od kapitałów hipotekowanych.
Recenzję tej pracy podał Fr. Brzeziński.

60. **TENŻE.** Jakim sposobem powinny być objawiane apelacje w księgach wieczystych od decyzji zwierzchności hipotecznych zakładane.
B. W. 1841 r. t. III, str. 685—689.
(4521).
NB. Suligowski podaje jako autora P. A., nadmieniając w uwadze, że Estreicher wymienia Dutkiewicza jako autora powołanego artykułu. W B. W-ej l. c. artykuł ten jest podcyfrowany istotnie inicjałami „P. A.". Jednakże w spisie rzeczy, zawartych w 20 tomach B. W. za lata 1841—1845 (p. B. W. 1846 t. I str. 8) jest wskazany Dutkiewicz, jako autor tego artykułu. Estreicher widocznie poszedł za wyraźną wskazówką tego spisu rzeczy.

61. **TENŻE.** Prawo hipoteczne w Królestwie Polskiem obowiązujące, objaśnione przez Walentego Dutkiewicza, b. profesora prawa cywilnego, pomocnika Naczelnego Prokuratora w IX Departamencie Rządzącego Senatu.
Warszawa 1850, 8 o (XXXIII+585). Druk Strąbskiego.
Rozbiory tego dzieła p. Zaborowski i Sławianowski.
(4039). *B. U. 4. 4. 4. 21. B. Pr. VII. 8.*
XIII. 208.
XIII. 213.
We wstępie tego dzieła autor traktuje o zastawie w dawnem prawie polskiem, o konstytuciach 1588, 1635, 1768 i 1775 r. (str. 1—18), wzmiankuje o hipotece pruskiej (18—19) i o hipotece austrjackiej (19—20), wreszcie rozbiera przepisy o hipotece kodeksowej (20—29). Następuje potem rozbiór szczegółowy prawa hipotecznego polskiego podług ustaw 1818 i 1825 r. (str. 31—544). Kończą dzieło tabela, indeksy i wykaz bibljograficzny (str. 545—585).

62. **TENŻE.** Uwagi nad rozbiorem krytycznym dzieła pod tyt. „Prawo hypoteczne w Królestwie Polskiem". Jest to odpowiedź autora na krytykę jego dzieła przez Cyprjana Zaborowskiego w B. W. 1851 r. t. II, str. 289 i 452.
B. W. 1852 r. t. I, str. 349—364.
(4040).

63. **DUTKIEWICZ WALENTY.** Kilka uwag do artykułów o klasyfikacji czyli rozdzieleniu szacunku między wierzycieli, w razie zbiegu hipotek specjalnych z ogólnemi.
B. W. 1859 r. t. IV, str. 497—507.
Praca powyższa wydrukowana jest w B. W., l. c. jako anonimowa, jednak w spisie rzeczy, zawartych w tymże tomie IV. B. W. za r. 1859, jako autor tego artykułu, podany jest Dutkiewicz.

64. **TENŻE.** Hipoteka (artykuł krótki).
Warsz. 1862 r. Encykl. Powszechna Orgelbranda, t. XI, str. 866—867.

65. **TENŻE.** Program do egzaminu z historji praw, które w Polsce przed wprowadzeniem Kodeksu Napoleona obowiązywały.
Warszawa, 1863—1869 (praca ta wychodziła zeszytami) stron 340+XXXIX.
B. U. 4. 13. 5. 36. B. P. 4927. B. Pr. XIII. 263.
Autor traktuje między in. o zapisach (inskrypcjach) i zastawach na str. 170 i n., w szczególności o zastawach i hipotece na str. 207—221.

66. **TENŻE.** Prawa cywilne, jakie w Polsce od r. 1347 do wprowadzenia Kodeksu Napoleona obowiązywały.
Jest to ta sama praca, co wskazana w punkcie poprzednim, tylko pod zmienionym tytułem.
Warszawa, 1869 r.
(2177). *B. U. 4. 5. 10. 55. B. P. 13719.*

67. **TENŻE.** Rozbiór pytania, jakie jest znaczenie artykułu 724 Kod. Nap. i czyli jakiej uległ modyfikacji przez prawo hipoteczne z r. 1818.
Warszawa, 1869 r., 8-o, str. 30.
Przegląd Sądowy t. IV, Warszawa, 1869 r., druk Ungra, str. 199—228.
Wydanie II, 1873 r.
(3918). *B. U. 4. 16. 2. 112. B. P. 45490.*
(4244).

68. **TENŻE.** Zbiór praw sądowych przez ekskanclerza Andrzeja Zamojskiego ułożony i w r. 1778 drukiem ogłoszony.
Warszawa, 1874 r. (stron 2 nlb+XI+964+IV).
(826). *B. P. 419. B. Pr. XIII. 234* i *235.*
W projekcie Zamojskiego do hipoteki odnoszą się częściowo przepisy art. XXXV części II projektu „O sumach pożyczanych" (str. 465 i n. u Dutkiewicza); p. także uwagi Dutkiewicza na str. 513.
Wydanie 1778 r. „Zbioru praw sądowych", p. Zamojski An.

69. **TENŻE.** Polskoje ipotecznoje prawo. Izdanje redakcjonnoj komissji po sostawlenju graždanskawo ułoženja.
(tłomaczenie z pol.).
Petersburg, 1888 r. (XXI+556+152+III).
B. U. 6. 7. 6. 46. B. P. 19389.
„ 20. 4. 12. 53.
„ 20. 4. 12. 54.

70. **TENŻE.** Ustęp z nieznanej pracy (o zbiegu przepisów kodeksu cywilnego i ustawy hipotecznej) ze wstępem Litauera.
Kwartalnik prawa cyw. i karnego 1918 r. z. 2, str. 287 i n.

71. **DYDYŃSKI TEODOR.** Rzecz o różnicy między zastawem a hipoteką według prawa rzymskiego.
Warszawa, 1866 r. str. 52.
(4000). *B. U. 4. 13. 3. 14. B. P. 24073.*

72. **F(ABIANI) C(ELS).** Regulacja hipotek osad włościańskich, podchodzących pod ukaz z 1864 r.
G. S. 1890 r. № 27 i 28.
(4474).
Artykuł podpisany jest inicjałami C. F. Stosownie do oświadczenia p. Fabianiego, jest on autorem tego artykułu.

73. **FALTZ ERNEST BOGUMIŁ.** (Deputowany z m. Kalisza na Sejm 1825 r. i członek Komisji Prawodawczej) przełożył na język niemiecki księgę I-szą Kodeksu Cywilnego 1825 r., oraz prawo o przywilejach i hipotekach 1825 i wydał pod tyt.: „Der Civil-Codex für das Königreich Polen, erstes Buch, nebst den übrigen Civilgesetzen des Reichstages vom Jahre 1825, von Ernst Gottlieb Faltz".
Wrocław, 1826 r., bei A. Gosohorsky.
Stron ogółem 164, w tem stron 10 (151—160) poświęconych prawu o przywilejach i hipotekach.
Bibl. Uniwersytetu w Poznaniu, sygn. L Z 4404, 15.
Pochlebne sprawozdanie o tej pracy w Themis Polskiej tom I. Warszawa, 1828 r., str. 275—276. (*B. U. 2g 27. 8. 4*).
Patrz także wzmiankę u Reier'a, str. 5 i 36.

74. **TENŻE.** Przetłomaczył również na język niemiecki prawo o Tow. Kredytowem Ziemskiem 1825 r. i wydał pod tyt.: „Gesetz wegen Errichtung einer Landschaftlichen Credit-Gesellschaft im Koenigreiche Polen vom Jahre 1825, übersetzt und mit erläuternden Anmerkungen versehen von Ernst Gottlieb Faltz. Stron 167.
B. P. 10528 (bez roku i miejsca wydania).
Na egzemplarzu powyższej książki w B. P. znajduje się następujące poświadczenie: „Dyrekcja Główna Tow. Kred. Ziemskiego zgodność niniejszego tłomaczenia Prawa z oryginałem Prawa przez Najjaśniejszego Cesarza Wszech Rosji i Króla Polskiego sankcjonowanego poświadcza. p. o. Prezesa (—) Kretkowski". Następuje legalizacja przez Konsulat Angielski, z 1863 r.

75. **FEIL HERMAN.** Immobilizacja ruchomości i skutki ich ujawnienia hipotecznego.
G. S. 1918 r. № 25—26, str. 250-ta.

76. **FIERICH MAURYCY Dr. Prof.** Historja ksiąg hipotecznych byłego wolnego miasta Krakowa.
G. S. 1888 r. № 29 (jubil.), str. 489—500.

77. **FLAMM F.** W kwestji ostrzeżeń hipotecznych co do należności osobistych.
G. S. 1874 r. № 26, str. 201, (p. Skupiewski).

78. **FREJBERG N.** Zapiska ob ipotiecznom porjadkie w Carstwie Polskom. Materjały dla ipotiecznawo woprosa. Wydanie Kancelarji Państwowej.
Petersburg, 1862 r. (str. 4+228).
B. U. 21. 3. 9. 16. B. P. 20572.
Praca ta zawiera prócz uwag autora o hipotece w Królestwie Pol. (str. 1—96), wzory części składowych księgi hipotecznej (str. 97—174), wzór wypisu z wykazu hipotecznego (175—180) i tłomaczenie ustawy 1818 r. na język rosyjski (181—228).

79. **GAJEWICZ LEON.** W kwestji skutków hipotecznych tak zw. wpisów subhastacyjnych.
G. S. 1890 r. № 22.

79[1]. **GAJEWICZ LEON.** Jeszcze w kwestji wpisów subhastacyjnych.
G. S. 1890 r. № 35.

80. **TENŻE.** O ustępstwach prawa pierwszeństwa hipotecznego z wpisami działu III wykazu hipotecznego dla pożyczek Tow. Kredytowych.
G. S. 1913 r. № 41.

81. **GESETZ** über die Feststellung des Eigentums an Grundstücken, über Privilegien und Hypotheken (Hypothekengesetz). Deutsche Uebersetzung.
Berlin, bei G. Naucks Buchhandlung. 1819 r.
(p. wzmiankę u Reier'a, na str. 5 i 36).

82. **GLASS JAKUB.** Wnioski ogólne (z referatu Z. Nagórskiego o hipotekach dla osad włościańskich i z uwag nad tym referatem J. W. Domaszewskiego).
Themis P. t. IV. 1914 r. str. 230—240.

83. **TENŻE.** Organizacja tymczasowa urzędów hipotecznych.
G. S. 1917 r. № 6.

84. **TENŻE.** O zakładaniu hipotek dla drobnej własności.
Themis P. t. VII, 1917 r., str. 407—430.
Wyszła także w osobnej odbitce.
B. Pr. VI. 188.
Recenzję tej pracy p. Kuratow-Kuratowski.

85. **TENŻE.** Rzut oka na hipotekę polską w świetle ustawodawstw cudzoziemskich.
Kwart. pr. cywil. i handlowego 1917 r. Zeszyt IV str. 515 — 560.
Wyszła także w osobnej odbitce.
B. U. 17. 10b. 6. 631.
Recenzję tej pracy napisał Zadrowski Z.

86. **TENŻE.** Zamiast wstępu do prawa hipotecznego. Wykład inauguracyjny w Uniwersytecie Warszawskim, 24. XI. 1917 r.
Themis P. t. VIII, 1818 r. (str. 365—381).

87. **TENŻE.** Rozwój dotychczasowy i przyszła reforma hipoteki polskiej.
G. S. 1918 r. № 43—45 (jub.).

88. **TENŻE.** W przedmiocie apelacji od decyzji zwierzchności hipotecznej powiatowej.
G. S. 1919 r. str. 253.

89. **TENŻE.** O urządzeniu ksiąg hipotecznych w Prusiech. Referat, przygotowany na skutek delegacji autora w lipcu 1918 r. przez Ministerstwo Sprawiedliwości do jednej z hipotek pruskich, skreślony w zestawieniu z urządzeniami hipotecznemi w Królestwie Polskiem.
Przegląd Prawa i administracji (pod redakcją prof. D-ra Tilla). Lwów, 1920 r. zesz. 1, strpn. 22—31.

90. **GLOGER ZYGMUNT.** Hypoteka. Artykuł (krótki) w Encyklopedji Staropolskiej Ilustrowanej, t. II. Warszawa, 1901 r., str. 261.

91. **GŁOWACKI WALERY.** Wadliwość w stosowaniu teorji zastrzeżeń hipotecznych w praktyce.
G. S. 1873 r., str. 169.

92. **TENŻE.** Parcelacja wobec niepodzielności hipotecznej.
G. S. 1875 r. № 11 i 12.
(4477).

93. **GODLEWSKI MŚCISŁAW.** Powody urzędowe do księgi pierwszej Kodeksu Cywilnego Królestwa Polskiego z r. 1825. Z djarjusza Senatu Sejmu Królestwa Polskiego z r. 1825 zebrał i ułożył Mścisław Godlewski.
Warszawa, 1875 r. Nakład Redakcji Bibljoteki Umiejętności Prawnych, str. 647+IV.
(1477). *B. U. 17. 12. 8. 14. B. Pr. XIII. 188. B. P. 16313.*

94. **TENŻE.** Zbiór prac przygotowawczych do ustaw hipotecznych w Królestwie Polskiem obowiązujących, oraz tekst tychże ustaw z pierwotną ich redakcją i rozprawami organów prawodawczych zestawiony.
Bibljoteka Umiej. Prawnych № 15.
Warsz. 1876 r., 8 o (str. IV+392).
(1478). *B. U. 17. 12. 8. 13. B. Pr. XIII. 189. B. P. 5398.*

95. **GOLDSTEIN STANISŁAW.** Prawo hipoteczne w jurysprudencji Senatu: 1) kwestja zastrzeżeń, 2) serwituty a przedawnienie.
G. S. 1910 r. № 21—24.

96. **TENŻE.** Ustawy hipoteczne w świetle orzecznictwa.
G. S. 1918 r. № 43—45.

97. **GROICKI BARTŁOMIEJ.** Rejestr do Porządku i do Artykułów prawa Magdeburskiego i Cesarskiego.
Kraków, 1567 r.
P. Ord. Zam. g. 523.
Układ rejestru alfabetyczny.
Pod wyrazem „hypoteca" rejestr ten zawiera na przeszło 2 stronicach określenie hipoteki i podział jej na: hypoteca tacita i hypoteca expressa (t. j. domniemaną, czyli tajną i wyraźną). Należy zaznaczyć, ze tytuł wspomnianego w tym rejestrze „Porządku", którego autorem był tenże Groicki, jest następujący: „Porządek sądów i spraw miejskich prawa Magdeburskiego".
Wydanie 1-sze. Kraków, 1559 r.
Wydanie 2 gie, poprawione. Kraków, 1562 r.
Oba te wydania, jak również i inne prace tegoż Groickiego, znajdują się w Bibl. Ord. Zam., incun. pol. 441 i in. i stanowią piękne okazy druków polskich XVI wieku.

98. **GUTKOWSKI MIECZYSŁAW.** Nastolnaja kniga dla notarjusow Warszawskawo Sudiebnawo Okruga.
Wydanie 1. Płock—Warszawa, 1899 r.
2 vol.: I str. XII+340; II str. 263.
B. U. 6. 17. 12. 26.
Wydanie 2. Warszawa, 1912 r.
2 vol.; stron 566+XVII i dodatki str. 118+XXVIII.
B. U. 4. 12. 13. 36.
„ 6. 28. 10. 43.
Zawiera liczne wzmianki o przepisach hipotecznych, nprz. na stron. 7, 155—161, 189—191 i in.

99. **TENŻE.** Ustąpienie pierwszeństwa hipotecznego przy nowem zaciąganiu pożyczek.
G. S. 1902 r. № 51—52.

100. **TENŻE.** Wątpliwe prawa. Wskazówki, jak należy przeglądać wykaz hipoteczny, żeby go dobrze przejrzeć.
Warszawa, 1913 r., stronic 84.
B. U. 17. 22. 11. 788. B. Pr. VII. 187. B. P. 54066.

101. **HARTMAN W. J.** Ukazatiel predmietnyj i postatiejnyj k hipotiecznym ustawam 1818 i 1825 g.
Warszawa, 1906 r.
B. U. 6. 23. 11. 26. (zagubiona).

102. **H(AUSBRANDT) W(IKTOR).** Prawa wierzycieli hipotecznych niesubhastujących.
G. S. 1889 r. № 33.

103. **TENŻE** Jeszcze w kwestji praw wierzycieli hipotecznych niesubhastujących.
G. S. 1890 r. № 52.

104. **TENŻE.** Na co należy zwracać uwagę przy lokowaniu kapitałów na hipotekach. (Zawiera m. in. rozbiór, jak należy badać poszczególne działy wykazu hipotecznego).
G. S. 1895 r. № 20 — 22.
(4478).

105. **TENŻE.** Wydziały hipoteczne powiatowe.
G. S. 1895 r. № 41 — 44.

106. **HEYLMAN AUGUST.** Wywód zasad stosunków majątkowych między małżonkami podług ustawy hipotecznej 1818 r. w związku z kontraktem małżeńskim Kodeksu Cywilnego Francuskiego.
Themis Polska, Warszawa, 1828 r, t. II str. 120, t. IV str. 205.
(4205). *B. U. 2 g. 27. 8. 4.*

107. **TENŻE.** Odkąd służy ustawie hipotecznej i wszelakim przepisom w niej połączonym, moc obowiązująca.
B. W. 1841. I. 76 — 89.
(4044).

108. **TENŻE.** Wytłomaczenie artykułów 137 i 138 ustawy hipotecznej z r. 1818, czyli rozwiązanie pytania: Jakim zasadom i formom ulegają ostrzeżenia hipoteczne względem poszukiwań osobistych.
B. W. 1845. IV. 520 — 548.
(4484).

109. **TENŻE.** Pogląd na opinję Dutkiewicza co do teorji ostrzeżeń hipotecznych.
B. W. 1851. I. 132 — 142.
Przedruk w „Zbiorze rozpraw jurysprudencyjnych” tegoż autora (p. niżej).
(4043). *B. Pr. XII. 580.*

110. **TENŻE.** Odparcie opinji p. Dutkiewicza w kwestji odkąd ustawie hipotecznej z r. 1818 i połączonym w niej przepisom służy moc obowiązująca.
B. W. 1851. II. 161 — 166
(4045).

111. **TENŻE.** O stosunku hipoteki gubernjalnej do okręgowej.
B. W. 1852. II. 131 — 140.
(4482).

112. **TENŻE.** Pogląd na prawnictwo krajowe co do spraw granicznych między dobrami ziemskiemi.
B. W. 1853. II. 290 — 315.
(4341).
(4340). *B. U. 4. 18. 7. 126 i 6. 18. 7. 261.*
NB. Odbitka tej pracy wyszła w Warsz. 1855 r., str. 38.

113. **HEYLMAN AUGUST.** O pierwszeństwie hipotecznem, a w szczególności o mocy i skutku hipotek prawnych lub sądowych.
B. W. 1855. I. 159 — 175.
(4481). *B. P. 25904.*

114. **TENŻE.** O klasyfikacji hipotek, jako też praw hipotekowanych w ogólności.
B. W. 1857. II. 469 — 486.
NB. p. Uwagi Nowakowskiego Władysława.
Ta sama praca wydrukowana w „Rozbiorze wykazu hipotecznego".
(4480). *B. P. 45232.*

115. **TENŻE.** Rozbiór wykazu hipotecznego przez A. Heylmana radcę stanu, wice-prezesa sądu apelacyjnego.
Warsz. 1858 r., str. 164. Druk Banku Polskiego.
Recenzja tej pracy p. O. A. i P. W.
„Rozbiór w. h." zawiera, oprócz właściwego rozbioru 4 działów wykazu hipotecznego i uzupełnień, rzecz „o ostrzeżeniach hipotecznych", o klasyfikacji hipotek (str. 121 — 139), o stosunkach między hipoteką gubernialną a okręgową (140 — 146), o skróceniu wpisów do wykazu hipotecznego i pogląd ogólny.
(4483). *B. U. 4. 13. 5. 17. B. P. 1522.*

116. **TENŻE.** Pogląd pobieżny na uwagi bezimiennych, odnoszące się do Rozprawy o klasyfikacji hipotek, jako też praw hipotekowanych w ogólności.
Warsz. 1859 — 60 r., str. 13.
Przedruk w Zbiorze rozpraw jurysprudencyjnych Heylmana 1871 r.
B. U. 6. 18. 7. 53. B. Pr. XII. 580. B. P. 6811.
(4036, 4042 i 4479).

117. **TENŻE.** Zbiór rozpraw jurysprudencyjnych, 2 poszyty. Poszyt I, wydany w 1865 r., (str. VIII + 153) zawiera, między innemi spis dzieł, broszur i artykułów prawnych przez autora tego Zbioru od 1828 r. wydawanych (p. str. 148 – 153).
Poszyt II, wydany w 1871 r., zawiera m. in.: „Pogląd na uwagi Bezimiennych w przedmiocie klasyfikacji hipotek" (str. 54 — 64) i „Pogląd na opinję p. Dutkiewicza co do teorji ostrzeżeń hipotecznych".
(1692). *B. U. 4. 13. 5. 19.*
(5870). *B. U. 4. 16. 2. 87.*
B. U. 9. 24. 1. 11.
B. P. 21906 i 24301. B. Pr. XII. 580.

118. **HOLEWIŃSKI STEFAN.** Hipoteka sądowa.
G. S. 1896 r. № 21.

119. **HOLEWIŃSKI WŁADYSŁAW prof.** Różnice zasadnicze pomiędzy hipoteką pruską, austrjacką, francuską i polską.
G. S. 1888 r. № 29 (jub).
(4046).

120. **TENŻE.** Przedawnienie a hipoteka.
G. S. 1893 r. № 14 (jub.).
(3959 i 4047).

121. **HOLEWIŃSKI WŁADYSŁAW.** Zamieczanija na projekt wotczinnawo ustawa.
Bez daty i miejsca, folio, stronic 48.
NB. Praca ta zawiera następujące rozdziały: I. Naczało głasnosti. II. Naczało zakonnosti. III. Perehod prawa sobstwiennosti i ustanowlenije wotczinnych praw w czużom imienji. IV. Załogowoje prawo (ipotieka w tiesnom smyslie).
B. U. 17. 22. 7. 155.

122. **HORODYŃSKI WACŁAW.** O zastawie nieruchomym według dawnych praw polskich (między innemi praca ta mówi i o zastawie hipotecznym na str. 48 — 54).
Przegląd Sądowy Warsz. 1872 t. XV str. 27 — 54.

123. **HUBE KAROL.** O instytucji hipotecznej w Królestwie Polskiem.
Wydanie I sze, Kraków, 1840 r, str. 65.
Wydanie II gie (powiększone) pod tyt. „O instytucji hipotecznej w Królestwie Polskiem przez Karola Hube, Pisarza Kancelarji ziemskiej, Gubernji Warszawskiej. Część pierwsza, (dalsze zamierzone części nie wyszły).
Warszawa, Druk. Gazety Polskiej, 1869 r. (str. X+V+362).
Praca Hubego obejmuje: I) rys historyczny prawodawstwa hipotecznego w Król. Polskiem, mianowicie: 1) okres dawnego prawa polskiego (str. 1 — 13), 2) okres praw pruskich i austrjackich (str. 14 — 40), 3) okres prawa francuskiego (str. 41 — 78), 4) okres prawa hipotecznego obowiązującego (str. 79 — 93) i II) zasady obowiązującego w Król. Pol. prawa hipotecznego (str. 94 — 362).
NB. Recenzje tej pracy p. Szabrański i S; na tę ostatnią recenzję Hube wystąpił z repliką w Przeglądzie Sądowym. Warsz. 1869 r, t. V, str. 267 — 268.
(2182). *B. U. 4. 16. 2. 73. B. Pr. XII. 472.*

124. **TENŻE.** Prawo cywilne, obowiązujące w gubernjach Królestwa Polskiego zebrał Karol Hube, członek Izby Sądowej Warszawskiej, (z uzupełnieniami po koniec roku 1876). Część I i II.
Warsz. Wyd. Gebethnera i Sennewalda 1877 r.
Część I, str. 673 i 276 + XVII + VIII.
(1483). *B. U. 17. 15. 1. 29. B. P. 5378. B. Pr. XII. 355. (część I).*
NB. Ustawę hipoteczną w tem wydawnictwie opracował W. Nowakowski (w części II).

125. **TENŻE** wydał dzieło w poprzednim punkcie wymienione w języku rosyjskim pod tyt. „Grażdanskije zakony gub. Carstwa Polskawo, sobrał Karł Hube.
Część 1. Warszawa 1877 r. (str. 658 + 270 + XVI
Część 2. Warszawa 1877 r. (str. 156+80+IV+169+43+IV+VII.
Autorzy części 2-ej K. Hube i W. Nowakowski.

126. **HUBE ROMUALD.** I. Prawo polskie w w. XIII.
Warszawa. Biblioteka Um. Praw. 1874 r. str. VII+271+VIII.
(1830). *B. P. 5331.*
II. Prawo polskie w w. XIV. Ustawodawstwo Kazimierza Wielkiego.
Warszawa. Biblioteka Um. Praw. 1881 r. str. 226+LXVI+V.
(839 i 1831). *B. P. 2660.*
III. Prawo polskie w w. XIV. Sądy, ich praktyka i stosunki prawne społeczeństwa w Polsce ku schyłkowi XIV w. ze źródeł współczesnych.
Warszawa. Biblioteka Um. Praw. 1886 r. str. 410+1 0+V+2.
(1832 i 2114). *B. P. 176.*
O zastawie z dzierżeniem autor mówi: w I na str. 442 — 444, w II — 124 i 125, oraz 194 — 195, w III — na str. 176 — 189.

127. **JACKOWSKI ALEKSANDER**. Prawo handlowe a hipoteka.
G. S. 1918 r. № 43 — 45 (jub.).

128. **JASIŃSKI JAN**. Niektóre praktyczne uwagi, do porządku hipotecznego i notarjalnego w kraju naszym istniejącego odnoszące się.
Przegląd Sądowy. Warsz. 1869 r. t. III, (str. 375—384).
(4476 i 4488).

129. **JASIŃSKI KAZIMIERZ JUL.** Ustawa hipoteczna 1818 r.
Kłosy, 1888 r. № 1179.

129[1]. **JEZIORAŃSKI FELIKS I WOŁOWSKI.** Kurs Kodeksu Cywilnego p. Wołowski.

129[2]. **JEZIORAŃSKI FELIKS.** O utracie prawa do pozyskania i utracie dobrodziejstwa inwentarza.
Przegląd Sądowy 1870 r., t. 8, str. 266—287.
„ „ 1871 r., t. 9, str. 262—303.
Zawiera ustępy, tyczące się hipoteki.
(4253).

130. **TENŻE**. O znaczeniu kontraktów pozahipotecznych w sprzedażach nieruchomości
G. S. 1875 r. № 40 — 45.
NB. Odbitka tej pracy wyszła w 1876 r. w Warszawie, 8-o, str. 80.
(4497). W Tow. Praw. 261. *B. U. 5. 7. 11. 25.*
B. U. 17. 22. 3. 109. B P. 8677.

131. **TENŻE.** Kwestja nieśmiertelna (o artykuł 68 ust. h).
G. S. 1877 r. № 49—51.
(4491).

132. **TENŻE.** Podręcznik dla Sędziów pokoju Król. Pol., zawierający wszystkie te postanowienia, któremi winny się kierować sądy pokoju i istniejące przy Sędziach Pokoju Wydziały Hipoteczne, a które nie zostały pomieszczone w „Podręczniku dla sądów gminnych Król. Pol.", z objaśnieniami F. Jeziorańskiego. W 2-ch językach (po rosyjsku i po polsku).
Warszawa 1878 r., str. 461.
Wydawca W. Miklaszewski.
(1521). *B. U. 17. 15. 2. 58. B. P. 36514.*
Praca ta zawiera, między inn., obszerny wyciąg z ustaw hipotecznych 1818 i 1825 r. z komentarzami autora (str. 77 — 283) i w dodatkach — przepisy wydane w uzupełnieniu i wyjaśnieniu ustaw hipotecznych (str. 395 — 461).
Egzemplarz, znajdujący się w Bibliotece Publicznej (36514), a pochodzący z księgozbioru Dutkiewicza, ofiarowany został przez autora z następującą wymowną dedykacją: „Jaśnie Wielmożnemu Walentemu Dutkiewiczowi, z którego dzieła powziąłem pierwszą dokładną znajomość prawa hipotecznego, pracę tę, mającą za główny przedmiot wykład rzeczonego prawa ofiarować mam zaszczyt. Warszawa, dnia 9 września 1878 r. Feliks Jeziorański".

133. **TENŻE.** W kwestji legitymacji spadkobierców.
G. S. 1879 r. № 36—38
(4500).

134. **TENŻE.** O hipotekach włościańskich.
Bibl. Umiej. Praw. Miscelanea, 1881 i 1882 r.,
(4492). *B. P. 32750; B. Tow Praw. 104.*

135. **JEZIORAŃSKI FELIKS.** Ustawy hipoteczne i przepisy o zatwierdzaniu aktów notarjalnych, obowiązujące w Król. Polskiem (1492 i 5868 p. 41).

Część I. Prawo o przywilejach i hipotekach 1825 r. ze skorowidzem, Warsz. 1881 r. (str. XII i 13—290). Wydanie Bibl. Umiej. Prawnych.

B. U. 6. 15a. 2. 25. B. Pr. XIII. 210.
B. Pr. XIII. 211. B. P. 32748.

Część II. Ustawa sejmowa z r. 1818. Tom I. Warsz. 1892 r. (str. 345+V). Wydanie z zapomogi Kasy im. Mianowskiego.

B. U. 16. 27a. 1. 10. B. Pr. XIII. 11. B. P. 31351.

Wydanie pośmiertne. Część II, t. II. Ustawa sejmowa z roku 1818.
„ „ Część III. Przepisy o zatwierdzaniu aktów notarjalnych. Warsz. 1896 r., str. 385+III+46.
Wydanie z zapomogi Kasy Mianowskiego.

B. U. 6. 4. 6. 37. B. Pr. XIII. 32.

136. **TENŻE.** Pobudki i sposób postanowienia ustawy hipotecznej z r. 1818; jej zatytułowanie.
G. S. 1883 r. № 26.

137. **TENŻE.** Artykuł 1 i 2 ustawy hipotecznej 1818 r.
G. S. 1883 r. № 28, 29, 32, 34—36.
(4489).

137[1]. **TENŻE.** O celu i znaczeniu istotnem przepisów o zatwierdzaniu niektórych aktów notarjalnych. Sprostowanie opinji w Podręczniku dla Sędziów Pokoju wyrażonej.
G. S. 1885 r. № 15—20.
(4649).
Wyszło w odbitce 1885 r., str. 44.

137[2]. **TENŻE.** Jaką teraz jest odpowiedzialność nabywcy na licytacji nieruchomości, wystawionej na sprzedaż przez jedno z Towarzystw Kredytowych, ziemskie albo miejskie, w razie niedopełnienia przez niego warunków licytacyjnych.
G. S. 1885 r. № 41—43.
(4648)

138. **TENŻE.** Znaczenie art. 12 ust. hip.
(Artykuł niepodpisany. Jest to wyjaśnienie Redakcji. Ponieważ jednak wtedy redaktorem G. S-ej był Jeziorański, należy wnosić, że wyjaśnienie to wyszło z pod jego pióra).
G. S. 1886 r. № 3.

139. **TENŻE.** W obronie praktyki sądowej. Dalszy ciąg rozprawy „o znaczeniu kontraktów pozahipotecznych w sprzedażach nieruchomości" (p. G. S. 1875 r. № 40—45).
G. S. 1886 r. № 24—27.
Wyszło także w odbitce.
(4501). *B. U. 17. 12. 12. 12.*

140. **TENŻE.** Jak usunąć niedogodności, wynikające z zastosowania art. 25 ust. hip.
G. S. 1887 r. № 2 i 3.

141. **TENŻE.** Co to jest ostrzeżenie hipoteczne i w czem się różni od hipoteki?
G. S. 1887 r. № 38 i 39.

142. **JEZIORAŃSKI FELIKS**. O skutkach aktów do hipoteki wniesionych, ale nieujawnionych w wykazie hipotecznym czystym wpisem.
G. S. 1887 r. № 51—53.
(4495).

143. **TENŻE**. Zalety i odrębne cechy hipoteki polskiej.
Przegląd literacki, dodatek do tygod. „Kraj" 1887 r. № 52.
Cały ten № 52 zawiera prace z dziedziny prawnej i ekonomicznej wielu wybitnych pisarzy. Z zakresu prawa hipotecznego № ten zawiera także pracę Nowakowskiego Władysława o kaucjach w wykazach hipotecznych. Treść tego № podana jest także w № 5 „Prawnika" z 1888 r.
(4049).

144. **TENŻE**. Projekt instrukcji dodatkowej dla zwierzchności hipotecznych Królestwa Polskiego, wypracował, szczegółowo usprawiedliwił i uzupełnił rozprawką: O upadku praw ujawnionych przez zastrzeżenia hipoteczne.
Bibl. Um. Praw. № 57 i 58, Warszawa, 1888 r., str. 217, w tem projekt instrukcji str. 1—198, rozprawka str. 201—217.
(1491 i 4496). *B. U. 17. 12. 8. 55. B. P. 3795.*

145. **TENŻE**. O różnych rodzajach wpisów hipotecznych niestanowczych. (Jest to zbiór 7-miu artykułów, drukowanych w „Gaz. Sąd.").
Warszawa, 1888/9 r., 8 o, str. 147.
(4494). *B. U. 6. 15a. 10. 12.*

146. **TENŻE**. Zasady ustawy hipotecznej polskiej.
G. S. 1888 r., № 29 (jub.).

147. **TENŻE**. Spór z autorem artykułu: „O zastrzeżeniach hipotecznych" (z Józefem Piaseckim, p. G. S. 1888 r. № 35 i 36).
G. S. 1889 r. № 6—8, 22—24, 26.
(4048).

148. **TENŻE**. O warunkach zapisywania hipoteki prawnej (z powodu artykułu: „Hipoteka prawna" w № 45/1888 r. Gaz. Sąd.).
G. S. 1889 r. № 16.

148[1]. **TENŻE**. Wykład obowiązujący przepisów o zatwierdzaniu aktów notarjalnych (w okręgu sądowym Warszawskim).
G. S. 1889 r. № 31, 32, 36, 37, 40 i 41.
(4651).

149. **TENŻE**. O krytyce (St. Zawadzkiego) projektu instrukcji dodatkowej dla zwierzchności hipotecznych Król. Polskiego w № 50 i n. Gaz. Sąd. z r. 1889 zamieszczonej.
G. S. 1890 r. № 12, 13, 15.
(4493).

150. **TENŻE**. W kwestji poruszonej przez p. Gajewicza w № 22/1890 r. Gaz. Sąd. (o skutkach wpisów subhastacyjnych).
G. S. 1890 r. № 25.

151. **TENŻE**. W kwestji ostrzeżeń hipotecznych.
G. S. 1890 r. № 32—33.

152. **TENŻE**. Znaczenie i skutki aktu w hipotece niezatwierdzonego — w porządku notarjalnym.
G. S. 1890 r. № 40.

153. **JEZIORAŃSKI FELIKS.** O prawach wierzycieli hipotecznych w toku subhastacji.
G. S. 1890 r. № 42—43.

154. **TENŻE.** Przegląd wyroków sądowych w przedmiotach hipotecznych.
G. S. 1891 r. № 5, 14, 16 i 35.
(4498)

155. **TENŻE.** Rozbiór pytań w kwestjach hipotecznych.
G. S. 1892 r. № 16, 24, 30, 52.
(4499).

156. **TENŻE.** Zarys hipoteki polskiej, napisał Wołkoński, ocenił F. Jez
G. S. 1892 r. № 27—29.
(4050).

157. **TENŻE.** Źródła i początkowy rozwój hipoteki rzymskiej.
G. S. 1892 r. № 36 i 37.

158. **TENŻE.** Dwudziestolecie praktyki sądowej w materji prawa hipotecznego.
G. S. 1893 r. № 14 (jub.).
(4490).

159. **TENŻE.** W przedmiocie niektórych przywilejów na majątku dłużnika.
G. S. 1893 r. № 17 i 18 i № 44 i 45.

160. **TENŻE.** O zastrzeganych przez wierzycieli przy udzielaniu pożyczek hipotecznych warunkach (rygorach).
G. S. 1894 r. № 12.

161. **TENŻE.** O prawach wierzycieli do wykonywania praw i skarg dłużnika.
G. S 1894 r. № 32.

162. **JÓZEFOWICZ KSAWERY.** Przepisy o hipotekach, czyli wykład prawa hipotecznego w Król. Polskiem obowiązującego, przez Ksawerego Józefowicza dla b. kursów prawnych przygotowany, a przez Stanisława Zawadzkiego przejrzany i poprawiony.
Warszawa, Bibl. Umiej. Prawnych 1873 r., 8-o. str. 261+VII.
(4051). *B. U. 17. 12. 8. 2. B. Pr. XIII. 209. B. P. 5290. B. Pr XIII. 212.*
NB. W języku rosyjskim dzieło to ukazało się w 1876 r. p. tyt.: „Zakony ob ipotiekach, diejstwujuszczije w Carstwie Polskom”.
B. U. 2. 7. 9. 21.
Kursy prawne, o których mowa w tytule książki, istniały w Warszawie od 1840 do 1846 r., w tym więc czasie praca Józefowicza, będąca pierwszym systematycznym wykładem obowiązującego w Królestwie Polskiem prawa hipotecznego, przygotowaną została.
Praca Józefowicza składa się ze wstępu i 2 części: 1) o instytucjach hipotecznych przed zaprowadzeniem prawa 1818 r. w Królestwie obowiązujących (6—78), mianowicie: o hipotece za dawnych czasów polskich (6—9), o prawie hipotecznem pruskiem i tabuli austrjackiej (9—28), o prawie hipotecznem francuskiem (28—78) i 2) O instytucji hipotecznej obowiązującej (79—261).

163. **K. E.** O skutkach dwojakiego stosowania artykułu 38 ust. hipotecznej do rozwijającej się w kraju parcelacji dóbr ziemskich.
G. S. 1881 r. № 1 i 2.

164. **KLIBANSKI.** Bürgerliches Gesetzbuch für das Königreich Polen nebst den ergänzenden Gesetzen und einem Anhang. Im Auftrag des Verwaltungschefs bei dem Generalgouvernement Warschau übersetzt und mit Anmerkungen versehen von Klibanski, Rechtsanwalt in Berlin.
Berlin 1915 r. (str. XII + 229).
Zawiera tłomaczenia: 1) Kodeksu cywilnego 1825 r., 2) prawa o małżeństwie 1836 r., 3—4) ustaw hipotecznych 1818 i 1825 r. (str. 151—196), 5) instrukcji o księgach hipotecznych górniczych 1871 r. (str. 197—202).
B. Pr. XI. 123 i XII. 267.

165. **KŁODZIŃSKI JAN** (Sędzia Sądu Apelacyjnego Król. Pol.). Encyklopedja i Methodologja obejmująca ogólny rys nauk i wiadomości prawnych.
Warszawa, 1842 r., str. IV+447+12
(1711). *B. P. 3770*
O hipotece wzmianki na str. 138 i 383.

166. **KOCZANOWICZ MIECZYSŁAW.** Prawo górnicze, obowiązujące w Kr Pol. Dzieło nagrodzone na konkursie „Gazety Sądowej" w 1895 r.
Warszawa 1896 r., str. 294+II.
B. U. 6. 4. 12. 23. B. Pr. XIII. 20. B. P. 16738.
O specjalnych przepisach hipotecznych co do własności górniczej traktuje Rozdział II, Części II pod tyt. „Własność górnicza" (str. 134—184), w szczególności zaś § 6 tegoż rozdziału, pod tytułem „Istota własności górniczej i hipoteka nadań" (str. 178 — 184).

167. **KON HENRYK W.** Nadzór celem uniknięcia upadłości a hipoteka.
G. S. 1918 r. № 48.

168. **KONIC HENRYK.** Słówko o zawieszających decyzjach hipotecznych.
G. S. 1888 r. № 18.

169. **TENŻE.** Ustęp z organizacji sądownictwa, przez Komisję Rządzącą wprowadzonej. Odbitka ze sprawozdań z posiedzeń Towarzystwa Naukowego Warszawskiego, rok I, 1908, zeszyt 8.
Warszawa, 1908 r., str. 45 — 67.
Jest to notatka historyczna o zarządzeniach Komisji Rządzącej z 1807 r. Na str. 56 i n. są wzmianki o hipotece i ówczesnym ustroju hipotecznym.
B. Pr. XII. 436.

170. **KOŚCIŃSKI KONSTANTY.** O prawnem upewnieniu posiadania i hipotece w dawnej Polsce a księgach hipotecznych w Prusiech.
Poznań, 1911 r., str. 31, w tem 11 (1 — 11) o hipotece w dawnej Polsce.
B. U. w Poznaniu, sygn. Lz. 6612.

171. **KRAMSZTYK FELIKS.** Kurs prawa napisany dla uczniów szkoły handlowej niedzielnej i wieczornej Zgromadzenia Kupców m. Warszawy.
Warszawa, 1910 r., str. 143.
Krótka wzmianka o hipotece mieści się na str. 135—143.

172. **KRAUZE ADOLF.** W przedmiocie wznowienia ksiag i aktów hipotecznych uległych zniszczeniu w czasie wojny,
G. S. 1919 r. str. 21.

173. **KRONENBLECH KROŃSKI ALEKS.** Adw. Prz. Prawo handlowe i hipoteka. Szkic popularny (str. 89 + III).
Warszawa, 1901 r., Nakład „Gońca Handlow.".
(6658). *B. P. 59088. B. Pr. XII. 493.*

174. **KURATÓW ROMAN.** O zawisłości prawa zastawu.
Themis Polska, 1916 r., t. VI, str. 43—85.

175. **KURATÓW-KURATOWSKI ROMAN.** Ocena pracy Glassa: „O zakładaniu hipotek dla drobnej własności" (p. Themis P., 1917 r. t. VII).
Kwartalnik prawa cyw. i kar. 1918 r. str. 175—179.

176. **TENŻE.** Czy w dawnem prawie polskiem obowiązywała zasada szczególności zapisów zastawnych.
G. S. 1918 r. № 43—45 (jub.).

177. **KURMAN MARJAN.** Artykuły 125—131 ustawy hipotecznej (ustęp z większej całości).
G. S. 1918 r. № 43—45 (jub.).

178. **TENŻE.** Notarjat i hipoteka. (Odczyty w Związku pracowników notarjatu i hipoteki. Treść: Prawo spadkowe (str. 5—71). Prawo hipoteczne (75—174). Ustawodawstwo z okresu wojny (177—219). Pytania do aktów z prawa spadkowego i hipotecznych (223—238). Schematy aktów notarjalnych do prawa spadkowego, oraz aktów i wniosków hipotecznych (241—364).
Warszawa, 1918 r. Nakładem księg. F. Hoesicka.
B. Pr. VII. 181.

179. **LANDAU SZYMON.** Z powodu art. 25 ust. hip. i wyroku kasacyjnego z dn. 7/20. III. 1912 r.
G. S. 1912 r. № 29.

180. **TENŻE.** Topniejące sumy hipoteczne (z powodu prawa 9. I. 1915 r. o opłatach skarbowych od kapitałów hipotecznych).
G. S. 1915 r. № 14.

181. **LEBIEDINCEW N. A.** Ipotiecznyje ustawy 1818 i 1825 g. s postatiejnymi komientarjami, praktikoj IX i grażdanskawo kassacjonnych diepartamientow.
Warszawa, 1906 r. (str. 509).
B. U. 6. 23. 11. 26. B. Pr. VII. 9.

182. **LICHTENBAUM ROMAN.** Prawo upadłościowe wobec ustawy hipotecznej.
G. S. 1920 r. № 42 i 43.

183. **LITAUER JAN JAKUB.** Memorjał J. W. Bandtkiego o prawie hipotecznem z 1818 r.
Warszawa, 1915 r. stronic 89. Wydane z zapomogi Kasy Mianowskiego.
B. U. 13. 10. 11. 729. B. P. 59695.
Praca ta zawiera: 1) wstęp Litauera (3—35), 2) przedruk artykułów 72—110 ustawy hipotecznej 1818 r., uchylonych na Sejmie 1825 r. (37—48), 3) memorjał Bandtkiego, złożony Komisji Sprawiedliwości w 1820 r., a zachowany w tece papierów po Antonim Wyczechowskim w Bibliotece Krasińskich (49—73), 4) sprawozdanie i raport Ministra Sprawiedliwości Ks. Warszaw. F. Łubieńskiego o zasadach reformy hipotecznej (74—89).

184. **TENŻE.** O znaczeniu i skutkach hipoteki sądowej według prawa sejmowego 1818 r.
Kwartalnik prawa cywil. i handl. 1916 r. zeszyt I. str. 27—47.
Wyszło także w odbitce.
B. P. 55042.

185. **LITAUER JAN JAKUB.** Przyczynek historyczny do wykładni art. 68 i 124 ustawy hipotecznej.
Kwart. prawa cywil. i handl., t. I, zesz. 2-gi.
Warszawa, 1916, str. 1—22.
Praca ta wyszła także w odbitce.
B. U. 13. 10. 14. 461.

186. **TENŻE.** Drobny spór o Dutkiewicza (z racji recenzji prof. Anca w VI tomie Themis P. o rozprawie Litauera: „O znaczeniu i skutkach hipoteki sądowej według prawa sejmowego z r. 1818".
G. S. 1916 r. № 45.

187. **TENŻE.** Przyczynek historyczny do sprawy rewizji hipotek.
Kwartalnik pr. cyw. i kar. 1918 r. z. I. str. 159—166.

188. **TENŻE.** „Zagrożenie ustaw hipotecznych w epoce paskiewiczowskiej" oraz Wstęp do ustępu z nieznanej pracy Dutkiewicza W., (p. Dutkiewicz).
Kwartalnik prawa cyw. i kar. 1918 r. z. II, str. 279—285 i 287—288.

189. **ŁAZUCKI A.** (Pisarz hipoteczny w Piotrkowie). Regulacja hipotek osad włościańskich, podchodzących pod ukaz z r. 1864.
G. S. 1883 r. № 19.

190. **ŁĄCKI LEOPOLD.** Czyli dotychczasowy sposób objawiania apelacji od decyzji wydziałów hipotecznych zmienianym być może?
B. W. 1841 r. IV. 136—145.
NB. W. Bibl. Warsz. artykuł ten podcyfrowany jest literami „R. P.", jednak w spisie rzeczy B. W. za lata 1841—1845 (p. B. W. 1846 r. t. I str. 8) jako autor tego artykułu wskazany jest Leopold Łącki.
(4527).

191. **MACIEJOWSKI WACŁAW ALEKSANDER.** Historja Prawodawstw słowiańskich.
Wydanie 1-sze w 4 tomach, w Warszawie, 1832—1835 r.
Stron. w tomach: 1) XII+292, 2) XII+320, 3) VIII+518, 4) XII+513.
B. P. 683. B. Pr. X 23 do 26.
Wydanie 2-gie w 6 tomach, w Warszawie, 1856-1858 r.
Stron. w tomach: 1) IV+600, 2) VI+378, 3) IV+431, 4) III+630, 5) XIV+804 i 6) VI+428.
B. P. 1659.
Istnieją przekłady rosyjskie i czeskie tego dzieła.
(2272).
O zakładach i zastawach (w tem i o hipotece) autor mówi: w wyd. 1-szem w t. II na str. 292—296 i w t. IV na str. 463—475, a w wydaniu 2-giem w t. III na str. 81—84 i w t. V na str. 284—301.

192. **M(AJEWSKI) W(INCENTY).** Czy kapitały hipoteczne w Król. Pol. są nieruchomością lub ruchomością, przez W. M.
B. W. 1846 r. II. str. 46—59.
(4359).
W spisie rzeczy za lata 1846—1850 (B. W. 1851, II, str. 6), jako autor wskazany jest W. Majewski.

193. **MĄCZEWSKI J.** O wydziałach hipotecznych powiatowych, stanowisku sekretarzy przy tychże wydziałach i stosunku ich do właściwych sędziów pokoju.
G. S. 1876 r. № 37.

194. **MĘDRZECKI JĘDRZEJ).** O prawie rzeczowem polskiem opartem na jawności ksiąg ziemskich lub grodzkich, a w skutku tego o ważności zapisu i przeniesienia ad forum proprium recognoscentis. Wyjątek z ustaw dawnych polskich
(Zawiera m. in. rozbiór konstytucji 1588, 1768 i 1775).
Warszawa, 1828 r., druk Gałęzowskiego, str. 86.
(2197). *Bibl. Ordyn. Zam. M. 145.*

195 **MOGILNICKI ALEKSANDER.** Krótkie streszczenie wykładów prawa handlowego.
Łódź, 1907 r., str. 23.
Wzmianka o hipotece i wzór wykazu hipotecznego na str. 7—10.

196. **TENŻE.** Litera prawa (z powodu polemiki o kaucję hipoteczną).
G. S. 1912 r. № 46.

196'. **TENŻE.** Piąty Zjazd prawników i ekonomistów polskich we Lwowie (w 1912 r.).
Warszawa, 1912 r., stron 109.
B. Pr. XIII. 371.
Praca ta zawiera między innemi (str. 76—82) sprawozdanie z referatu na Zjeździe D ra L. Biegeleisena: „Postępowanie spadkowe włościańskie na tle niezgodności ksiąg gruntowych ze stanem faktycznym posiadania“, oraz z dyskusji nad tym referatem, która traktowała poruszone kwestje hipoteczne porównawczo podług stanu prawodawstwa w b. 3 zaborach.

197. **TENŻE.** Ogólne zasady prawa.
Wydanie 1-sze. Warszawa, 1916 r., str. 268.
B. U. 4. 5. 9. 29. B. P. 50840.
Wydanie 2-gie. Warszawa, 1919 r., str. 159.
Wydanie 3-cie. Warszawa, 1921 r., str. 208.
Jest to podręcznik dla szkół średnich. O prawie hipotecznem mowa jest: w wyd. 1-em na str. 201—213, w wyd. 2-em na str. 115—124, w wyd. 3-em na str. 152—163.

198 **MUTERMILCH LEONARD.** Kilka uwag w sprawie masowych spłat wierzytelności hipotecznych.
G. S. 1921 r. № 5.

199. **NAGÓRSKI Z.** Hipoteki dla osad włościańskich (referat w komisji T-wa popierania pracy społecznej).
Themis P. 1914 r. t. IV (199—219).

200. **NIEMIROWSKI ADAM.** Z dziejów hipoteki (zawiera także kilka sylwetek hipotekarjuszów).
Kurjer Warsz., 1888 r., № 30 i 31.

201. **TENŻE.** Hipotekarjusze.
(Krótkie życiorysy z wizerunkami:
Jana Bandtkie Stężyńskiego,
Walentego Dutkiewicza,
Antoniego Wyczechowskiego,
Aleksandra Thisa,
Stanisława Zawadzkiego,
Aleksadra Bryndzy).
Kłosy, 1888 r., № 1179 i 1180.
(107).
P. także zamieszczone w Kłosach w 1888 r. artykuły: Andrychiewicza, Balzera, Jasińskiego, „Magistratury Hipoteczne”, P. A., Suligowskiego; p. także „Artykuły w № 1179 i 1180 Kłosów” (w Ateneum).

202. **NOWAKOWSKI KAZIMIERZ** (syn Władysława). Projekt hipoteki w Cesarstwie i ustawa hipoteczna z 1818 r.
G. S. 1898 r., № 26 i n. do 37 (w tej sprawie p. także Święcicki).
(4520).

203. **TENŻE**. Ostatnia reakcja przeciwko hipotece.
G. S. 1904 r. № 1—4.
(7903).

204. **NOWAKOWSKI WŁADYSŁAW**. Kilka uwag z powodu artykułu p. Heylmana: „O klassyfikacji hipotek, jako też praw hipotekowanych w ogólności".
B. W. 1859. III. 466—478.

205. **TENŻE**. O zastosowaniu w praktyce artykułu 70 ustawy hip-ej z r. 1818.
G. S. 1873 № 29.

206. **TENŻE**. W wydawnictwie Karola Hubego „Prawo cywilne" 1877 r. W. Nowakowski opracował ustawę hipoteczną, notarjalną i część kodeksu handlowego.
(1483). *B. Pr. XI. 79.*

207. **TENŻE**. Prawo hipoteczne w południowej Australji.
G. S. 1887 r. № 22 i 23.
(4053).

208. **TENŻE**. Kaucje pożyczkowe w wykazach hipotecznych.
Przegląd literacki, dodatek do Kraju, № 52, 1887 r., tom. VII.
(4518).
p. notatkę pod pozycją 143.

209. **TENŻE** Rys historyczny ustaw hipotecznych 1818 i 1825 r.
G. S. 1888 № 29 (jub.).

210. **O. A.** Rozbiór wykazu hipotecznego przez Augusta Heylmana.
Warszawa, 1858 r., kart. 164, ocenił O. A.
B. W. 1858. IV. 758—779.
(4703).

211. **OCHIMOWSKI F.** Wskazówki praktyczne z praw obowiązujących.
Warszawa, 1905 r., stron 102.
Jest to odbitka pracy, zamieszczonej w Dziale prawnym kalendarza na „Pogotowie Ratunkowe" 1905 r., a stanowiącej przedruk tejże pracy z Kalendarza Pogotowia 1901 r. W pracy tej rozdział XIII traktuje o przywilejach i hipotekach (Rocznik 1901, str. 308—314; Rocznik 1905, str. 276—283; Odbitka str. 54—61).
B. U. 17. 22. 9. 129.

212. **OKOLSKI ANTONI, prof.** Wykład prawa administracyjnego 3 tomy.
Warszawa 1880, 1882 i 1884 r.
(2551) *B. U. 21. 10. 3. 16 B. P. 1033*
Związek z hipoteką i wogóle z przepisami odnoszącemi się do własności nieruchomej mają rozdziały tomu 3 go: 1) o własności, str. 23—94 (które były najpierw drukowane w 1882 r. w Gazecie Sądowej № 8—13 pod tyt. „Własność pod względem administracyjnym", 2) o rolnictwie i kredycie rolnym długoterminowym, str. 144—204.

213. **OKOLSKI ANTONI.** Zasady prawa cywilnego, obowiązującego w Królestwie Polskiem napisał prof. Antoni Okolski.
Warszawa, Bibl. Umiej. Prawnych 1885 r. Druk. Orgelbranda synów.
(3834) *B. U. 17. 12. 8. 37. B. Pr. XII. 486.*
B. P. 2998. B. Pr. XIII. 170.
NB. W dziele tem autor wykłada, między innemi, przepisy „O przywilejach i hipotekach" na stron. 681—733.

214. **TENŻE.** Zasady prawa cywilnego, obowiązującego w Królestwie Polskiem w zastosowaniu do potrzeb rolnika, podług Antoniego Okolskiego ułożył J. R.
Warszawa 1901 str. 471+VIII.
Wydawnictwo „Okólnika Rolniczo Handlowego".
B. U. 6. 11. 13. 13. B. P. 56919.
Inicjały J. R. znaczą prawdopodobnie Jerzy Ryx, który był w 1901 r. redaktorem wymienionego „Okólnika R. H.".
Jest to powtórzenie—z pewnemi opuszczeniami—dzieła prof. Okolskiego „Zasady prawa cywilnego" wydanego w 1885 r.
Przepisy o przywilejach i hipotekach podane są na str. 384—443.

215. **OLSZOWSKI KAZIMIERZ.** Czy przysługuje niższemu wierzycielowi hipotecznemu prawo niedopuszczania spłaty wyższego wierzyciela markami po kursie 216 za 100 rb. przez podstawienie nowego wierzyciela na sumę w walucie markowej?
G. S. 1917 r. str. 528.

216. **OSTROWSKI TEODOR, ks. pijar.** Prawo cywilne albo szczególne narodu polskiego. 2 tomy: 1) str. 364+12 nlb., 2) str. 384.
Warszawa 1784 r.
B. U. 4. 15. 3. 16. B. P. 4208.
„ 4. 9. 5. 40.
Wydanie drugie „poprawne" wyszło tamże w 1787 r. pod tyt. „Prawo cywilne narodu polskiego".
(2200) *B. P. 26258.*
NB. O zastawie i o hipotece autor mówi w t. 1-szym na stronicach 236—242 (wydania 1-go) i 252—258 (wyd. 2-go).
Z oryginału polskiego, wydania 2-go, istnieją tłomaczenia na język niemiecki 1) 1797 r. w Berlinie pod tyt.: „Civilrecht der Polnischen Nation (B. U. 4. 15. 3. 17), oraz 2) tłomaczenie Fryd. Bröckera w Lipsku 1802.

217. **P. A.** O czynnościach hipotecznych w dawnych grodach.
Kłosy. 1888 r. Nr. 1180.
(2201)

218. **P. ST.** Wierzyciele hipoteczni upadłego wobec konkordatu.
G. S. 1904 r. Nr. 34.

219. **PAKLERSKI JULJAN** (rejent). Rozbiór pytania: „Czy zwierzchność hipoteczna ma zasadę z urzędu pilnować praw legatarjuszów szczególnych, gdy spadkobierca testamentowy żąda przepisania na siebie praw, zmarłemu testatorowi służących, z pominięciem tychże legarjuszów".
Przegląd Sądowy. Warsz. Druk. Ungra 1869 r. t. II. str. 332—349.
(4522)

220. **PARCZEWSKI ALFONS.** Rys historyczny hipoteki polskiej.
G. S. 1918 Nr. 43—45 (jub).

221. P(IASECKI) J(ÓZEF). W kwestji zatwierdzenia aktów hipotecznych.
G. S. 1882 r. Nr. 31.
Artykuł ten podpisany inicjałami: J. P., podług oświadczenia Redaktora G. S. p. Konica, napisany został niewątpliwie przez Józefa Piaseckiego.

222. TENŻE. Stanowisko wydziału hipotecznego warszawskiego wobec parcelacji.
G. S. 1883 Nr. 3.

223. TENŻE. Parcelacja rozważana ze stanowiska ustawy hipotecznej.
G. S. 1883 r. Nr. 23—24.
(4524)

224. TENŻE. W kwestji zastrzeżeń hipotecznych.
G. S. 1884 r. Nr. 35 i 36.

225. TENŻE. O zastrzeżeniach hipotecznych.
G. S. 1888 r., № 35 i 36.
„ 1889 r., № 3 i 4.
(4523).

226. PIASKOWSKI ANTONI. Artykuł 25 ustawy hipotecznej.
G. S. 1912 r., № 40—41.

227. TENŻE. Kaucja hipoteczna i hipoteka wierzytelności przyszłej.
G. S. 1912 r., № 42.

228. TENŻE. Jeszcze o kaucji hipotecznej.
G. S. 1913 r., № 6.

229. TENŻE. Artykuł 25 ustawy hipotecznej.
G. S. 1913 r., № 44 i 45.

230. PRAWO CYWILNE, obowiązujące w gubernjach Królestwa Polskiego
I jednocześnie po rosyjsku:
Graždanskije zakony gubiernji Carstwa Polskawo.
Petersburg, 1875 i 1876 r., 3 tomy.
B. U. 20. 1. 10. 6; B. P. 24314; B. Pr. XIII. 228 i 229.
Jest to wydawnictwo w 2 językach, teksty drukowane en regard.
W tomie 3-im są zamieszczone Ustawy hipoteczne 1818 i 1825 r., oraz jako dodatek: Instrukcje hipoteczne 1819 i 1825 r., postanowienie X. Namiestnika 1822 r. i in.

231. PRAWO CYWILNE, obowiązujące w Królestwie Polskiem.
Warszawa, 1914 r., stron X + 591. Wydanie Tow. Prawniczego.
B. P. 46178; B. Pr. VII. 184.
Ustawy i przepisy hipoteczne podane są na str. 493—547.

232. PREISS ALEKSANDER. O hipotekach dla osad włościańskich, podchodzących pod ukaz z dn. 19.II. (2.III) 1864 r.
G. S. 1891 r., № 45.

233. P(ROKOPOWICZ) W(INCENTY). Z praktyki sądowej w Królestwie. Rozbiór art. 68 ust. hip-ej. Czy nabywca nieruchomości, obciążonej długami, jest odpowiedzialnym osobiście za przyjęte w szacunku długi nieruchomość obciążające?
Przegląd Sądowy. Warsz. Druk Ungra 1869 r., t. V., str. 119—125 i 369—379.
(4526).

234. **P(ROKOPOWICZ) W(INCENTY).** Rozbiór wykazu hipotecznego przez Aug. Heylmana (recenzja).
Przegląd Sądowy. Warsz., 1869 r., t. V., str. 380—391.
Artykuł ten podpisany W. P. jest niewątpliwie pióra ówczesnego redaktora Przeglądu Sądowego — Wincentego Prokopowicza.

235. **TENŻE.** O zastrzeżeniach hipotecznych.
G. S. 1873 r., № 13.
Artykuł ten podpisany inicjałami W. P. jest prawdopodobnie pióra Wincentego Prokopowicza.

236. **PRZESZKODZIŃSKI ANTONI.** O warunkach do pozyskania i skutkach prawa rzeczowego podług dawnych praw Polskich.
Przegląd Sądowy, 1871 r., t. XII, str. 187—192.

237. **R. J.** W kwestji rozciągłości władzy notarjuszów przy sporządzaniu aktów notarjalnych i hipotecznych.
G. S. 1878 r., № 15.
N. B. W tejże kwestji p. odmienne wyjaśnienie Redakcji Gazety Sądowej.
G. S. 1878 r., № 16.

238. **R. J.** Jeszcze o artykule 68 ustawy hipotecznej.
G. S. 1893 r., № 8 i 9.

239. **R. J.** W kwestji hipotek sądowych, poprzedzających ogłoszenie upadłości.
G. S. 1897 r., № 12 i 13.

240. **RAKOWIECKI BRONISŁAW.** Zasady hipoteki sądowej i prawnej, według ustaw sejmowych 1818 r. i 1825 r.
Warszawa, druk Lepperta i S-ki, 1899 r. i 1900 r., 8 o, stronic 161.
(4529 i 6281). *B. U. 6. 11. 9. 47; B. P. 16702; B. Pr. XII. 370.*
Ocenę tej pracy p. Litauer (poz. 184).

241. **TENŻE.** Luźne uwagi o stosowaniu art. 70-go ustawy hipotecznej.
G. S. 1900 r., № 47—52;
„ 1901 r., № 2 i 4—8.
(4528 i 7985).

242. **TENŻE.** Kilka uwag nad artyk. 68 prawa hipotecznego.
G. S. 1903 r., № 3—6.
(7984).

243. **TENŻE.** O pierwszeństwie hipotecznem według ustaw sejmowych 1818 r. i 1825 r. Część I sza.
Warszawa, 1911 r., str. II+197+IV.
B. P. 181a; B. Pr. XII. 369.
„ XII. 593.

244. **TENŻE.** O odpowiedzialności nabywcy nieruchomości za długi hipotekowane (2 cz. 68 art. ust. hip. 1818 r.).
Warszawa, 1912 r. stronic 54.
(Recenzja p. Domaszewski).
B. Pr. VII. 182.
NB. Powyższa broszura wyszła także w 1913 r. w języku rosyjskim pod tytułem: „Ob otwietstwiennosti priobrietatiela niedwiżimosti za ipotiekowannyje dołgi".

245. **RAKOWIECKI BRONISŁAW.** Jakie znaczenie ma „akt przystąpienia” z nieruchomością do Towarzystwa Kredytowego.
G. S. 1912 r., № 4.

246. **TENŻE.** Pro domo sua (w kwestji „aktów przystąpienia”).
G. S. 1912 r., № 11—13.

247. **TENŻE.** Spór o akt przystąpienia.
G. S. 1912 r., № 23.

243. **TENŻE.** O hipotekach warunkowych umownych.
G. S. 1912 r., № 50.

249. **TENŻE.** Jeszcze o kaucjach hipotecznych i hipotekach wierzytelności przyszłych.
G. S. 1913 r. № 6.

250. **TENŻE.** Z powodu oceny broszury o odpowiedzialności nabywcy nieruchomości za długi hipoteczne (oceny, zamieszczonej w G. S. 1913 r. № 11 przez J. W. D.)
G. S. 1913 r. № 13.

251. **TENŻE.** Stulecie Ustawy sejmowej hipotecznej 1818 r. (zawiera rozbiór zasady jawności hipotecznej).
G. S. 1918 №№ 30—32, 34, 39 i 41.

252. **REIER OTTO.** (Rechtsanwalt und Notar). Die neuen Zivilrechtsverhältnisse in dem von Deutschland besetzten Polen links der Weichsel.
Berlin 1915 r. Verlag von Franz Vahlen.
Jest to mała 37-io stronicowa broszura, napisana widocznie dla użytku władz okupacyjnych niemieckich. Na str. 35 i 36 jest krótka wzmianka pod tyt. Hypotheken und Grundbuchangelegenheiten o ustawach hipotecznych 1818 i 1825 i o ich tłomaczeniach na język niemiecki w 1819 r. (p. Gesetz i t. d.) i w 1826 r. (p. Faltz).

253. **S.** O instytucji hipotecznej w Król. Polsk. dzieło Karola Hube'go część I. 1869 r. (recenzja).
Przegląd Sądowy. Warsz. 1869 r. t. V str. 128—132.
(NB. patrz odpowiedź K. Hube na recenzję powyższą — tamże, t. V. str. 267—268).
Jak widać ze wzmianki w tymże tomie Przeglądu Sądowego, str. 391, autor tego artykułu „S”, współpracownik Przeglądu S., był magistrem prawa i administracji Szkoły Głównej.

254. **S.** Czy mogą być zakładane hipoteki dla osad włościańskich?
G. S. 1894 № 31.
(4535).

255. **SBORNIK** graždanskich zakonow i postanowlenji diejstwujuszczych w gub. Warszawskoj... (wyliczone 10 gubernji Królestwa). Sostawlen na russkom jazykie po Wysoczajszemu powielenju. Izdanje Juridiczeskoj Komisji.
Warszawa 1869 i 1870 r.
Tom I stron 819 + XXV + XXXIII zawiera m. in.: ustawy hipoteczne, instrukcje i wzory.
Tom II-gi stron 396, zawiera między innemi Instrukcję 25 IV 1826 dla wydziałów hipotecznych co do czynności hipotecznych Tow. Kred. Ziem., ogłoszoną w t. XI na str. 267—331 Dziennika Praw.
B. P. 20957.

256. **SILBERMAN M.** O tak zwanych kaucjach hipotecznych, jako o jednym ze sposobów obejścia praw wierzycieli pozahipotecznych.
G. S. 1915 № 42 i 43.

257. **SKUPIEWSKI JÓZEF.** Kilka uwag w odpowiedzi na artykuł p. Flamma w kwestji ostrzeżeń hipotecznych co do należności osobistych.
G. S. 1874 № 33 str. 257.

258. **SŁAWIANOWSKI JAN CHRYZOSTOM.** O nabyciu własności nieruchomej, jej ustaleniu i oczyszczeniu hipotecznie.
B. W. 1845, I. 51—61.
(4538).

259. **TENŻE.** Zdanie i uwagi nad dziełem: Prawo hipoteczne w Król. Polskiem, Dutkiewicza.
B. W. 1850, III. 125—146.
(4053a i 4160).

260. **SŁOMIŃSKI ADAM.** Adwokat przys. Jubileusz Ustaw Hipotecznych.
Nakład M. Dobrzańskiego w Piotrkowie 1919 r. str. 60.
Zawiera głównie uwagi autora o jurysprudencji z zakresu prawa hipotecznego.

261. **TENŻE.** Ustawy hipoteczne (wraz z jurysprudencją IX Departamentu Senatu, Cywilnego Kasacyjnego Depar. Senatu i Izby Sądowej Warszawskiej i wyjątkami z powodów urzędowych, prac teoretycznych i praktycznych). Opracował Adam Słomiński.
Warszawa 1921 r. wyd. Hoesicka, stron 390.

262. **SOBRANJE** graždanskich zakonow gub. Carstwa Polskawo.
S.-Pietierburg 1870 g., w tipografji II otdielenja sobstwiennoj E. I. W. kancielarji. Stron 587+XIV.
Ustawy hipoteczne (tylko tekst prawa 1818 i 1825 r. po rosyjsku) na str. 539—587.

263 **SOPOW A.** Ipotieka po rimskomu prawu i po nowiejszim zakonodatielstwam.
Warszawa 1889 r., str. 192.
B. U. 6. 10. 8. 36.
„ 17. 21. 6. 41.
„ 20. 1. 12. 28—30.

264. **ST. W.** W sprawie hipotek włościańskich.
G. S. 1873 r. str. 154.

265. **STAWIARSKI IGNACY.** Ogólna ordynacja hipoteczna dla państw pruskich, z niemieckiego na Polski język przełożona.
Warsz. Druk. X. X. Pijarów 1808 r. 8-o, str. 14+159.
(1522) (4541). *B. U. 6. 9. 11. 78. B. P. 4580.*
B. Towarzystwa Prawniczego 321.

266. **TENŻE.** Postrzeżenia nad różnicą ustaw hipotecznych dawniejszych od hipoteki i jej uporządkowania, zamkniętego w księdze praw Napoleona (stronic XLV). Jest to przedmowa do Inwentarza Kodeksu cywilnego francuskiego, wydanego przez Ignacego Stawiarskiego, adwokata Sądu Apelacyjnego Ks. Warszawskiego.
Warszawa, 1811 r., str. XLV + 168; z tego stron XLV zawierają „Postrzeżenia", 132 stron Inwentarz, a od 133 do 168 str. Dodatek do Kod. Cywilnego Napoleona.
(2208).

267. (STAWSKI). Stawskij B. I. Graždanskije zakony gub. Carstwa Polskawo.

Wyd. I-sze. (Stawski i Klejnerman). Warszawa, 1891 r., 2 tomy. Ustawy hipoteczne w t. I, str. 557—622 i przepisy dodatkowe do tychże ustaw w t. II, pozycje 55 — 61 na str. 380 — 443.

B. Pr. XI. 84 i 85. B. P. 30233.

Wyd. II gie. Warszawa, 1896 r. Ustawy hipoteczne i przepisy dodatkowe: w t. I na str. 469 — 527 i w t. II pozycje 55 — 61 na str. 369 — 421.

B. Pr. XI. 80 i 81; XI. 83 i 83a. B. P. 33059.

Wyd. III-cie. Warszawa, 1905 r. Ustawy hipoteczne i przepisy dodatkowe: w t. I na str. 529 — 600 i w t. II pozycje 51 — 57 na str. 418 — 477.

B. Pr. XI. 82 i 82a. B. U. 6. 23. 9. 49.

268. STEINER (CHRISTIAN GOTTLIEB). Ueber Pfandesverschreibungen auf adliche Güter nach polnischen Rechten, vom Criminal-Rath Steiner, 4-to, str. 32.

Thorn, 1803. Gedruckt bei Johann Adam Kimmel. Format dużej ósemki, str. 32.

Bib. Ordyn. Zamojskiej X. 2919.

NB. Bandtkie w dziele swym: „Prawo prywatne polskie" na str. 432 wspomina o tej pracy, jako gruntownie rzecz o zastawie rozbierającej, twierdząc, że „powodem tego pisma było niedokładne dzieło Ostrowskiego, traktujące o zastawie i stąd pochodzące za czasów pruskich mylne wyrozumienie i tłomaczenie praw polskich po sądach".

O tejże pracy Steinera wspomina Dutkiewicz w swym Programie do egzaminu z historji praw na str. 205 i 210 i w Prawie hipotecznem.

Autor, jak widać z przedmowy, był nauczycielem w Korpusie Kadetów w Warszawie za Stanisława Augusta.

269. SULIGOWSKI AD. Hipoteka i nowe opłaty aljenacyjne.
Kłosy, 1888 r. № 1180.

270. TENŻE. Bibljografja prawnicza polska XIX i XX wieku.
Poprzedzona słowem wstępnym i rzutem oka na twórczość piśmiennicza prawników polskich w ciągu XIX i pierwszego dziesięciolecia XX wieku.

Warszawa, 1911 r., Nakład i druk Arcta, str. XCV+538.

B. U. Czytelnia i Biuro; B. Pr. XI. 128.

271. SUNDERLAND STANISŁAW. Kilka słów o dziale I wykazu hipotecznego.
G. S. 1904 r. № 12—15.
(7986).

272. TENŻE. Rzut oka na jurysprudencję Senatu w kwestjach prawa hipotecznego w ostatnim pięcioleciu (1903—1908).
G. S. 1909 r. № 1—5.
(7987).

ŚWIATOPEŁK-ZAWADZKI JÓZEF p. Zawadzki-Światopełk Józef.

273. ŚWIDERSKI A. O potrzebie ogólnego urządzenia hipotek powiatowych, w celu podniesienia kredytu i przemysłu.
G. S. 1877 r. № 21.

274. **ŚWIĘCICKI J.** Nowy projekt ustawy hipotecznej dla Cesarstwa.
G. S. 1895 r. № 18 (p. także Nowakowski).

275. **SZABRAŃSKI ANTONI J.** Magister obojga prawa. O hipotece podług praw obowiązujących. Wiadomość potrzebna każdemu mieszkańcowi.
Nowy kalendarz powszechny na 1837 r. (rok 3-ci), str. 44–52.
(4543). *B. P. K(alendarze) 11, 1837 r.*

276. **TENŻE.** O instytucji hipotecznej w Król. Polskiem przez Karola Hubego, pisarza kancelarji ziemskiej gub. Warszawskiej. Część I. Warszawa, 1869 r.
B. W. 1869 r. II. 142—143.
Krótka recenzja podcyfrowana A. J. S.

277. **SZANIAWSKI KSAWERY.** Uwagi o hipotece.
Łowicz, 1809 r., 8-o, str. 40.
(4054) *B. U. 4. 18. 6. 52; B. P. 53119.*

278. **TENŻE.** Profesor w Uniwer. Warszawskim. Uwagi o zabezpieczaniu i uskutecznianiu odpowiedzialności na dłużnikach dla wierzycieli.
Warszawa, 1820 r., stron 40.
O hipotece autor mówi na str. 14 — 16.
B. U. 4. 18. 6. 25; B. P. 26636.

279. **SZCZUCKI.** Krótka wiadomość historyczna o hipotekach w Królestwie Polskiem (podług praw polskich, epoki przejściowej i ustawy 1818 r.)
Nowy kalendarz Powszechny na 1838 r., str. 32 — 36.
(4544). *B. P. K. 11. (1838 r.).*
Jest to uzupełnienie artykułu Szabrańskiego w tymże kalendarzu na r. 1837 zamieszczonego.

280. **SZENMAN JULJAN.** Bronisław Rakowiecki: Zasady hipoteki sądowej i prawnej według ustaw sejmowych 1818 i 1825 r.
G. S. 1901 r. № 10.

281. **SZEPIETOWSKI WALENTY.** Zbiór praw, urządzeń i instrukcji hipotecznych w Królestwie Polskiem, w czasie od dn. 14/26 IV. 1818 r. do dn. 19/31.XII. 1835 r. wydanych, ułożony przez W. Szepietowskiego, Podsędka Sądu Pokoju powiatu Biebrzańskiego. Nakładem wydawcy.
Suwałki. Druk. L. Hollanderskiego, 1840 r., 8-o, str. VI + 225 + + XVI + 2 nlb.
(1578). *B. U. 6. 16. 4. 23; B. P. 913; w Tow. Praw. 210.*

282. **SZUMAŃSKI WIKTOR.** Kwestja tożsamości osób przy sporządzaniu aktów notarjalnych sama w sobie i w stosunku do ustępu 1. artykułu 20 prawa hipotecznego z 1818 r.
G. S. 1879 r. № 42.
(4741).
NB. W tej samej kwestji: „O poświadczaniu tożsamości osób w czynnościach rejentalnych" tegoż autora.
G. S. 1901 r. № 27—29.
(7988).

283. **SZUMAŃSKI WIKTOR**. Kiedy może być wykreślone zastrzeżenie z wykazu hipotecznego, zrobione dla aktów, którym zwierzchność hipoteczna odmówiła zatwierdzenia lub też zatwierdzenie takowych zawiesiła do czasu uskutecznienia pewnej czynności.
G. S. 1884 r. Nr. 28 i 29.
(4546).

284. **TENŻE**. O skutkach ustąpienia pierwszeństwa hipotecznego (art. 58 u. h).
G. S. 1900 r. Nr. 21 i 22.
(4547).

285. **SZYFFER STANISŁAW**. Graždanskije zakony diejstwujuszczije w Carstwie Polskom. Wydanie o formacie miniaturowem.
Wyd. 1-sze. Warszawa 1880 r.
B. U. 17. 11. 5. 88; B. P. 46266.
Wyd. 2-gie. Warszawa 1899 r.
B. P. 17089; B. U. 6. 10. 7. 59; B. Pr. XII. 345.
Ustawy hipoteczne podane są: 1) w wyd. 1-szem na str. 459—507;
2) w wyd. 2-iem „ „ 509—560.

286. **TENŻE**. W sprawie hipotek powiatowych.
G. S. 1897 r. Nr. 51—52.
(4549).

286[1]. **TAL L. S.** (Docent, adw. przys.). Ipotiecznaja otmietka.
Petersburg, 1906 r. stron 67.
O zastrzeżeniach i o ostrzeżeniach hipotecznych podług ustawy 1818 r. autor mówi na str. 48—51.

287 **TARASZKIEWICZ LUDOMIR**. Uwagi nad artykułem: „O akcie przystąpienia"... J. Św. Zawadzkiego.
G. S. 1912 r. Nr. 7—9.

288. **TENŻE**. Odpowiedź na artykuł: „Pro domo sua" (B. Rakowieckiego w kwestji aktów przystąpienia).
G. S. 1912 r. Nr. 15.

289. **TENŻE**. Kaucja hipoteczna i hipoteka wierzytelności przyszłej.
G. S. 1912 r. Nr. 23.

290. **TENŻE**. Odpowiedź na artykuł B. Rakowieckiego: „Spór o akt przystąpienia".
G. S. 1912 r. Nr. 26.

291. **TENŻE**. Odpowiedź w kwestji artykułu: „Kaucja hipoteczna i hipoteka wierzytelności przyszłej" (Antoniego Piaskowskiego).
G. S. 1912 r. Nr. 44.

292. **TENŻE**. Odpowiedź na artykuł: „Litera prawa" (A. Mogilnickiego).
G. S. 1912 r. Nr. 50.

293. **TENŻE**. Odpowiedź na 2 artykuły: „O hipotekach warunkowych umownych" (B. Rakowieckiego) i „Jeszcze w kwestji kaucji hipotecznych" (Bekermana).
G. S. 1913 r. Nr. 3.

294. **TENŻE**. Odpowiedź na artykuł: „Jeszcze o kaucjach hipotecznych i hipotekach wierzytelności przyszłych" (Rakowieckiego).
G. S. 1913 r. Nr. 9.

295. **THIS ALEKS.** Jak podaje Niemirowski (p.) w życiorysie Thisa w Kłosach 1888 r. № 1180 i w swojej Bibljografji Powszechnej Notarjatu (Warszawa, 1884 r., str. 135), This przetłomaczył na język francuski ustawę 1818 r. i podał komentarz w dziele M. Anthoine de Saint-Joseph (p.) p. tyt: Concordance entre les Lois hypothécaires étrangères et françaises, wydanem w Paryżu w 1847 r. Niemirowski nazywa nawet ten „przekład ustawy 1818 r., wzbogacony odpowiednim komentarzem" najważniejszą pracą naukową Thisa.
Należy zauważyć, że w powyższem dziele niema wcale wzmianki, iżby tłomaczenie ustaw hipotecznych 1818 i 1825, oraz ich komentarze były dokonane przez Thisa. Nie mówi również o tem wcale Wincenty Majewski w artykule swym „O życiu i pracach naukowych Aleksandra Thisa", zamieszczonym w B. W. 1846 r., IV, str. 374—381. Jednakże wiadomość, podana przez Niemirowskiego, jak wyżej, wydaje się zupełnie wiarogodna, skoro This umarł w Paryżu w 1846 r., przed śmiercią tamże mieszkał, zamieszczał prace swoje w wydawnictwach francuskich, jako to w Rèvue de Législation et de Jurisprudence i in., i do niego, jako do wybitnego prawnika i prokuratora IX Dep. Senatu, mógł przedewszystkiem zwrócić się M. Anthoine o napisanie powyższego tłomaczenia i komentarza.

296. **TILL ERNEST Dr.** O zawisłości prawa hipoteki.
Przegląd Sądowy i Administr., Lwów, 1877 r., №№ 1, 2, 5 i 7.
(4056 i 4554). *B. U. 2 g. 25. 5. 2.*

297. **TYRCHOWSKI S.** O potrzebie zmian w sposobie formowania wykazów hipotecznych w kancelarjach ziemiańskich gub. Warszawskiej
G. S. 1873 r., № 17, str. 129.

298. **WIERZCHLEJSKI R.** O apelacji od decyzji hipotecznych.
G. S. 1877 r., № 5 i 6.

299 **WILMAN J.** Działy czy subhastacja (z powodu art. Jeziorańskiego w № 5. 1891 r. G. S.)
G. S. 1891 r., № 11.

300. **WOŁKOŃSKI W. A.** (sędzia pokoju w Łomży). Oczerki polskoj ipotieki.
Petersburg, 1891 r., stronic 326.
B. P. 49008.
Recenzje: Jeziorańskiego w G. S. 1892 r. № 27—29 i K. Dunina w Kwartalniku historycznym 1893 r., str. 136 ta.

301. **WOŁOWSKI JAN KANTY** (i Jeziorański). Kurs Kodeksu cywilnego przez J. K. Wołowskiego.
Treści przedmiotów, tudzież spis rozbieranych przepisów prawa dorobił, brakujące ustępy uzupełnił, wiadomości o świeżych zmianach prawodawstwa pododawał i wydał Feliks Jeziorański.
Warszawa, 1868 r., 8-o, T. I, str. XII+390+XXXVI;
T. II, str. 392+LVI.
(3846). *B. Pr. VII. 126; B. U. 4. 15. 5. 30; B. P. 13814.*
„ XIII. 168 i 169.
Dzieło to zawiera wzmianki i ustępy o przepisach hip-ych, jako to w t. I, na str. 336—342 o hipotece prawnej, służącej małoletniemu, w t. II, na str. 250—254 o przepisach ustawy hipotecznej co do służebności i in.

302. **WRÓBLEWSKI ANTONI** (adw. prz.). Przedawnienie własności hipotecznej. Referat odczytany na posiedzeniu sekcji prawa cywilnego Tow-a Prawniczego w Warszawie w dn. 5 XI 1910 r.
G. S. 1911 r., № 8—10.

303. **WYCZECHOWSKI ANTONI.** Projekt do prawa o hipotekach
Warszawa, 1818 r.
(4559).

304. **TENŻE.** Obrona projektu prawa hip-go na sesji 13 sejmowej z dn. 22.IV.18, (p. Djarjusz Sejmu 1818 r. pod pozycją 46).
(806, a), (745, b).

305. **TENŻE.** Projekt do I księgi Kodeksu Cywilnego.
Warszawa, 4-o, 1825 r.
(4171).

306. **TENŻE.** Czy artykuł 2277 Kod. cyw. stosuje się do procentów od długów hipotecznych. Ułamek z pism pośmiertnych Antoniego Wyczechowskiego.
B. W. 1845. III. 319—322.
(4558).

307. **WYKAZ** i ustalenie własności nieruchomości rządowych i skarbowych w Warszawie (według ksiąg wieczystych).
G. S. 1916 r., № 1 i n. do 47-go.
(w 15-tu numerach G. S.).

308. **ZABOROWSKI CYPRJAN.** Rozbiór krytyczny dzieła p. Walentego Dutkiewicza pod tyt. „Prawo hipoteczne w Królestwie Polskiem".
B. W. 1851. II. 289—308 452—469.
(4038 i 4057).
Wyszło w odbitce.
B. U. 4. 18. 7. 396.

309. **TENŻE.** O stosunkach majątkowych między małżonkami.
B. W. 1862, III. 75—91 i 300—323.
Związek z przepisami hipotecznemi mają rozdziały: V — o rządzie posagowym i VI — o wspólności (str. 300—312).

310. **ZADROWSKI Z.** Ocena pracy J. Glassa: Rzut oka na hipotekę polską w świetle ustawodawstw cudzoziemskich.
G. S. 1918 r. № 11.

311. **ZAMOJSKI ANDRZEJ.** „Zbiór Praw Sądowych na mocy konstytucyi roku 1776 przez J. W. Andrzeja Zamoyskiego Ex-Kanclerza Koronnego, kawalera orderu Orła Białego, ułożony y na Seym roku 1778 podany
Warszawa 1778 r. Nakład autora, w drukarni Gröllowskiej, fol.
B. U. 6. 9. 2. 41 i 4. 16. 1. 13. B. P. 54730.
P. Dutkiewicz: Zbiór praw sądowych.
Dzieło to wyszło również w tłomaczeniu niemieckiem w Dreźnie 1780 r., fol. (B. *U. 4. 15. 2. 46*) pod tyt.: Sammlung gerichtlicher Gesetze für das Königreich Polen).

312. **ZAWADZKI TEODOR.** Processus iudiciarius Regni Poloniae.
Cracoviae In Officina Nicolai Lobij 1612 r., fol.
B. U. 4. 15. 2. 37.
B. Ord. Zam. Z. 906, (egz. uszkodzony).
Wydania późniejsze: 1616, 1619, 1637, 1647 r. są również w B. U: 1616 r.—4. 16. 1. 24; 1619 r.—4. 16. 1. 186; 1637 r.—4. 16. 2. 29; 1647 r.—4. 16. 4. 14.
Tytuł pełny: Processus iudiciarius Regni Poloniae opera Theodori Zawacki ex Familia Rogala, Equitis Poloni.
Cracoviae In Officina Nicolai Lobij. Anno D. 1612.
Wydanie bardzo staranne, małe folium. kart 62, mianowicie: 4 karty (tytuł i wstęp) + 58 kart (A_1—O_4 oraz P_1 i P_2).
Inne wydania w Bib. Ord. Zam.: 1616 r. — *Z. 907*, 1619 r. *Z. 908*, 1637 r. — *Z. 419*.
Zawiera 10 działów, z tych dział pierwszy (titulus primus: de obligationibus, et eas sequentibus inscriptionibus) zawiera kart 20 (A_1—E_4), w szczególności do zapisów odnoszą się karty A_2 i nast., de inscriptione debiti ad certum tempus, karta E_4.

313. **ZAWADZKI JÓZEF T.** Skutki art. 731 u. p. c. wobec art. 138 ust. hipotecznej i pojęcia o solidarności podług Kodeksu Napoleona.
G. S. 1886 r. № 8 i 9.

314. **ZAWADZKI STANISŁAW.** Prawo cywilne, obowiązujące w Król. Pol. nakład wydawcy 3 tomy: t. I 1860 r. — str. 1037; t. II 1861 r. s. 948 t. III 1863 r. s. 862.
Przepisy o hipotece mieszczą się w t. II (str. 3—159).
(1628). *B. U. 4. 16. 6. 89*; *B. Pr. VII 10, a, b, c i XIII 174—176.*

315. **TENŻE.** Słówko o projekcie instrukcji dodatkowej dla zwierzchności hipotecznych, wypracowanym w r. 1888 przez Fel. Jeziorańskiego.
G. S. 1889 r. № 50—52.
(4560).

316. **ZAWADZKI ŚWIATOPEŁK JÓZEF.** Opodatkowanie wierzytelności hipotecznych.
G. S. 1908 r. № 11 i
G. S. 1915 r. № 12 i 13.

317. **TENŻE.** O wpisach subhastacyjnych i o ich wpływie na tranzakcje hipoteczne.
G. S. 1910 r. № 51—53.
Wyszło w odbitce, druk Noskowskiego w 1911 r. str. 17.
P. sprawozdanie z posiedz. Tow. Praw.
G. S. 1910 r. № 50.
(7990) *B. U. 17. 22. 11. 152*; *B. P. 69668.*

318. **TENŻE.** O akcie przystąpienia do Tow. Kredyt. Ziemskiego i do Tow. Kred. Miejskich w Król. Polskiem.
G. S. 1911 r. № 49—52.
Wyszło także w osobnej broszurze, 1912 r.
B. P. 44706.

319. **TENŻE.** Z powodu artykułu p. B. Rakowieckiego (o aktach przystąpienia, w G. S. 1912 r. № 4).
G. S. 1912 № 5.
W tejże kwestji p. także artykuły Taraszkiewicza.

320. **ZAWADZKI-ŚWIATOPEŁK JÓZEF.** Notarjat i hipoteka według wykładów Józefa Świątopełka Zawadzkiego Podsekretarza Stanu. Kursy dla urzędników Wymiaru Sprawiedliwości. Skrypt, odbity w druk. i lit. „Saturn" Marszałkowska 91. 1918/19 r. Stronic skryptu ogółem 205. W tem o hipotece traktuje część 2-ga, stronice 117—205.
B. Pr. XI. 107; XI. 108; XI. 109.

321. **ZAWISTOWSKI JÓZEF.** O zastawie, jego rodzajach, ze szczególnym względem na zastaw antychretyczny.
Przegląd Sądowy 1870 t. VI str. 202—247.
(4458).
Rzecz ta wyszła również w oddzielnej odbitce.
Warszawa 1870 r. str. 48.
(4032). *B. U. 4. 16. 2. 90.*
Autor przeprowadza m. in. porównanie zastawu antychretycznego z systemem hipotecznym.

322. **ZBIÓR URZĄDZEŃ I PRZEPISÓW,** dotyczących wykonania prawa hipotecznego.
Warszawa, 1847 r., w Drukarni Komisji Rząd. Sprawied. str. 153+2.
(1631). *B. U. 4. 15. 5. 56; B. P. 8179; B. Tow. Praw. 328.*
Zbiór powyższy zawiera: Instrukcje 1819 i 1825 r. (jako też rozwinięcie tej ostatniej z 1835 r.), postanowienie Ks. Namiestnika 1822 r., wzory pierwiastkowej regulacji i wykazu hipotecznego, oraz 6 reskryptów Kom. Rząd. Sprawiedliwości w materjałach hipotecznych.

323. **ZBOROWSKI JÓZEF** (rejent) i inni rejenci.
Wzory niektórych czynności rejentalnych i hipotecznych.
G. S. 1916 r. № 31—34.
NB. Jest to praca zbiorowa delegacji rejentów Warszawskich: Chełmickiego, Hulanickiego, Korzybskiego, Wasiutyńskiego i Zborowskiego pod redakcją Zborowskiego.
B. Pr. VII. 195.

324. **TENŻE.** Potrzeba stopniowego uporządkowania hipotek.
G. S. 1916 r. № 51.

325. **ZIELIŃSKI FELIKS.** Nowe prawo hipoteczne pruskie (z dn. 5.V.1872 r.).
B. W. 1874 r. I. 263—297.

326. **ZOLL FRYDERYK Dr.** Zasady wpisu i wiarogodności w wykazach hipotecznych.
G. S. 1818 r. № 43—45 (jub.).

327. **ŻYDOWSKI ADAM** pisał rozprawę w języku polskim z tytułem łacińskim: Potioritas et nonnullae dispunctiones iuris. Nihil tam proprium imperii, quam legibus vivere.
Zamosci, in typogr. acad. excud. Simon Nizolius, 1623 r. 4-to.
Później rozprawa ta powtórzona była w Warszawie, w 1631r. (In Officina Ioannis Rossowski) i 1640 r. (druk Trelpińskiego), oraz w Krakowie w 1677 r., druk Schedla.
B. U. 4. 16. 7. 105. wyd. 1631 r.
„ 4. 16. 7. 119. wyd. 1640 r.
„ 4. 16. 7. 87. wyd. 1677 r.
Wyd. 1631 r.—B. Ord. Zam. Z. 857,—kart 23 czyli str. 46.
Według Dąbkowskiego „Prawo prywatne polskie" (t. II, str. 661), prace prawnicze Żydowskiego są w rękopisie Akademji Umiejętności w Krakowie № 1259.
Kilka szczegółów z życia Żydowskiego podaje Leon Babiński w artykule: „Porada prawna Adama Żydowskiego", zamieszczonym w G. S. 1918 r. na str. 455.

Uzupełnienie.

328. **CZERASZKIEWICZ JAN.** Spadkobranie i działy majątkowe wśród włościan w Królestwie Polskiem.
(4239), (7940).
Ateneum. Warsz. 1901 r. t. II, zeszyt III (czerwcowy) str. 799—823. Autor porusza między innemi kwestję zatwierdzania aktów, sporządzonych nie we właściwej kancelarji i sądzi, że przepis artykułów 256 i 257 ust. not. należałoby tłomaczyć w duchu wpisów hipotecznych.
Praca ta ma związek ze sprawą urządzenia hipotek dla drobnej własności.

A. SKOROWIDZ AUTORÓW

dzieł, broszur i artykułów z zakresu hipoteki polskiej, — ze wskazaniem pozycji, pod któremi podane są tytuły tych dzieł, broszur lub artykułów.

B. SKOROWIDZ RZECZOWY.

Liczby oznaczają pozycje, pod któremi dana praca zamieszczona jest w Bibljografji niniejszej.

I. Dzieła zasadnicze, obejmujące całokształt przepisów o hipotece polskiej.

1. DUTKIEWICZ W. Prawo hipoteczne. Wyd. 1850 r. (39).
   NB. wyszło po polsku w 1850 r., po rosyjsku w 1888 r.; p. rozbiory: Zaborowskiego i Sławianowskiego; specjalnie co do hipoteki sądowej p. uwagi Rakowieckiego „Zasady hipoteki sądowej i prawnej" i Litauera „O znaczeniu i skutkach hipoteki sądowej" i „Drobny spór o Dutkiewicza".
2. HUBE KAROL. O instytucji hipotecznej. Wyd. 1869 r. (87).
   NB. p. ocenę S. i Szabrańskiego, oraz replikę Hubego na ocenę S.
3. JÓZEFOWICZ K. Przepisy o hipotekach. Wyd. 1873 r. (124).
   NB. w języku rosyjskim wyszło w 1876 r.
4. GODLEWSKI M. Zbiór prac przygotowawczych do ustaw hipotecznych. Wyd. 1876. r. (89).
5. JEZIORAŃSKI F. Ustawy hipoteczne. 3 części i 3 tomy, wydane w latach 1881, 1892 i 1896 (97).

II. Prace, zawierające—między innemi przedmiotami—mniej lub więcej szczegółowy obraz całości przepisów o hipotece polskiej.

1. JEZIORAŃSKI FEL. Podręcznik dla sędziów pokoju Król. Polskiego. Wyd. 1878 r. (127).
2. OKOLSKI A. Zasady prawa cywilnego. Wyd. 1885 r. (165).
3. KURMAN MARJAN. Notarjat i hipoteka, 1918 r. (131).
4. ZAWADZKI ŚWIATOPEŁK J. Notarjat i hipoteka, 1919 r. (255).

III. Prace w językach obcych o hipotece polskiej lub z uwzględnieniem hipoteki polskiej, w porządku chronologicznym pierwszego wydania.

Rok 1612. ZAWACKI T. Processus iudiciarius Regni Poloniae.
1803. STEINER. Ueber Pfandesverschreibungen auf adliche Güter nach polnischen Rechten.
1819. Gesetz über die Feststellung des Eigentums an Grundstücken, über Privilegien und Hypotheken.

Rok 1826. FALTZ. Der Civil Codex für das Königreich Polen.
1826(?). FALTZ. Gesetz wegen Errichtung einer Landschaftlichen Credit-Gesellschaft im Koenigreiche Polen vom Jahre 1825.
1847. ANTHOINE DE SAINT JOSEPH. Concordance entre les Lois hypothécaires étrangères et françaises.
1862. FREJBERG. Zapiski ob ipotecznom poriadkie w Carstwie Polskom.
1869. Sbornik graždanskich zakonow.
1870. Sobrańje graždanskich zakonow gub. Carstwa Polsk.
1880. SZIFFER. Graždanskije zakony w Carstwie Polsk.
1889. SOPOW. Ipoteka po rimskomu prawu i po nowiejszym zakonodatelstwam.
1891. WOŁKONSKIJ. Oczerki polskoj ipoteki.
1891. BASZMAKOW. Osnownyja naczała ipotecznawo prawa.
1891. STAWSKIJ. Graždanskije zakony gub. Carstwa Polsk.
1891. BESSON. Les livres fonciers et la réforme hypothécaire.
1894. BRUN. Ipotecznaja sistema.
1899. GUTKOWSKIJ. Nastolnaja kniga dlia notarjusow.
1900. BAZANOW. Proishoždienje sowremiennoj ipotieki.
1906. HARTMAN. Ukazatiel predmietnyj i postatiejnyj k ipotiecznym ustawam 1818 i 1825 g.
1906. LEBIEDINCEW. Ipoteczjnyje ustawy 1818 i 1825 g.
1906. TAL. Ipotiecznaja otmietka.
1910. BAZANOW. Wotczynnyj režim w Rosii.
1915. Bürgerliches Gesetzbuch des Königreichs Polen.
1915. KLIBANSKI. Bürgerliches Gesetzbuch für das Königreich Polen.
1915. REIER. Die neuen Zivilrechtsverhältnisse in dem von Deutschland besetzten Polen links der Weichsel.

IV. Rozprawy i artykuły z zakresu praw i przepisów hipotecznych.

Cena 100 Mk.